

Gönderim: 18.08.2022

Kabul: 31.01.2023

Tür: Araştırma Makalesi

Ortaöğretim öğrencilerinin COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin algı düzeyleri

Gökhan ALPTEKİN^a

Deniz TÜRKMEN^b

^a Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0001-9374-5471

^b Eskişehir Teknik Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, ORCID: 0000-0002-1883-2003

Özet

Bu araştırma, Eskişehir ilinin Odunpazarı ve Tepebaşı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı liselerde öğrenim gören ve COVID-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim ile ders işlemiş olan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, nicel araştırma yönteminin kesitsel tarama modeliyle yürütülen araştırmaya toplam 526 ortaöğretim öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın verileri Doğrukök, Kurnaz, Barışık ve Kaynar (2021) tarafından geliştirilen "Lise Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği" kullanılarak çevrim içi ortamda toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulardan bazıları şu şekildedir: (1) Öğrencilerin uzaktan eğitim algıları cinsiyet, gelir durumu, sınıf düzeyleri ve örgün öğretim sırasında okulu sevme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. (2) Devlet liselerine sınavsız şekilde giren öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerinin devlet liselerine sınav puanı ile giren öğrencilere göre daha yüksek bir seviyede olduğu görülmüştür. (3) Hazırlık sınıfı, onuncu sınıf ve on ikinci sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitim döneminde verilen ödevlere yönelik algıları ile uzaktan eğitime ilişkin tutumları dokuzuncu ve on birinci sınıf öğrencilerine göre daha yüksek bir seviyededir. (4) EBA sistemine girişte hiçbir sorun yaşamayan öğrencilerin, ara sıra veya her zaman sorun yaşayan öğrencilere göre hem uzaktan eğitim algıları bakımından hem de uzaktan eğitimde kendilerine, öğretim uygulamalarına ve ödevlere ilişkin algı düzeyleri bakımından daha yüksek puanlara sahip oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan Eğitim, Uzaktan Eğitim Algıları, COVID-19 Pandemisi, Lise Öğrencileri, Eskişehir

Perception levels of high school students on distance education activities during COVID-19 pandemic period

Abstract

This study is aimed to examine the perception levels of students who are attending in high schools affiliated to the National Education Directorates of Odunpazarı and Tepebaşı districts in Eskişehir and who have been taught in distance education during the COVID-19 pandemic, in terms of various variables. For this purpose, a total of 526 secondary school students participated in the research conducted with the cross-sectional survey model of the quantitative research method. The data of the study were collected online via the "High School Students' Distance Education Perceptions Scale" developed by Doğrukök, Kurnaz, Barışık and Kaynar (2021). Some of the findings obtained in the research are as follows: (1) Distance education perceptions of students do not show a significant difference according to gender, income status, class levels and liking school during formal education. (2) It was observed that the perception levels of the students who entered the public high schools without an exam were at a higher level than the students who entered the state high schools with an exam score. (3) Preparatory class, 10th and 12th grade students' perceptions of homework given in the distance education period and their attitudes towards distance education are at a higher level than that of the 9th and 11th grade students. (4) It has been determined that students who have no problems in entering the EBA system have higher scores in terms of both their perceptions of distance education and their perception levels of themselves, teaching practices and homework in distance education compared to students who have problems occasionally or all the time.

Keywords: Distance Education, Perceptions of Distance Education, COVID-19 Pandemic, High School Students, Eskişehir

Kaynak Gösterme

Alptekin, G. ve Türkmen, D. (2023). Ortaöğretim öğrencilerinin COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin algı düzeyleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 9(1), 23-61. <https://doi.org/10.51948/auad.1164009>

Giriş

İçinde yaşadığımız yüzyıl, başta teknoloji olmak üzere diğer pek çok alanda getirmiş olduğu yenilikler ile birlikte bireyleri günlük yaşamlarındaki hemen hemen tüm işlerini sanal ortamlara taşımaya yöneltmiştir. Bu değişimin etkisi her alanda görüldüğü gibi eğitim alanında da görülmeye başlanmıştır. Bu anlamda, artık okul ve eğitim kavramları, dört duvar arasında gerçekleştirilen bir eylem olmaktan çıkarak bilginin çok süratli ve pratik bir şekilde üretildiği, bireylerin ise istediği anda, yer ve zaman fark etmeksizin bilgiye ulaşabildiği bir kavrama dönüşmüştür. Toplumların bilim, sanayi, teknoloji ve eğitim alanındaki gelişmelere uyum sağlayabilmeleri, bireylerin çok yönlü bir şekilde yetiştirilmesi ile mümkün olacağından (Cerit, 2002), artık eğitim kavramı ile teknolojik gelişmeleri birbirinden bağımsız düşünmek imkânsız hâle gelmiştir.

Teknoloji ve altyapı hizmetlerinin gelişmesiyle birlikte internet kullanımı yaygınlaşmış, bu durum eğitim ve öğretim faaliyetlerinde büyük bir değişimin yaşanmasına neden olmuştur. Öyle ki önceleri geleneksel öğrenme ortamlarıyla sınırlı kalan eğitim ve öğretim faaliyetleri sonraları internet teknolojilerinin de yardımıyla çevrim içi ortamlara taşınmış ve bu durum uzaktan eğitim kavramının yeni bir boyut kazanmasına, akabinde bazı alışkanlıkların da değişmesine yol açmıştır. Geleneksel eğitimi destekleyen bir kavram olarak görülen uzaktan eğitim kavramı temelde “*öğretmen ve öğrencinin zaman ve mekân bakımından birbirinden ayrıldığı ortamlar üzerinden gerçekleştirilen*” eğitim uygulamaları olarak tanımlanmıştır (İşman, 2008, s.10). California Distance Learning Project (CDLP) ise bu kavramı öğrenciyle eğitim kaynağı arasında bağlantı kurarak eğitimi gerçekleştiren bir sistem şeklinde tanımlamaktadır (Horn, 1994). Bir başka tanıma göre ise uzaktan eğitim; uydu, ses, video, grafik, bilgisayar ve çoklu ortam teknolojisi gibi araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılması biçiminde tanımlanmaktadır (Web1). Yapılan bütün bu tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere uzaktan eğitimdeki amaç eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesini engelleyen yer, zaman ve coğrafi birtakım faktörlerin mümkün mertebe ortadan kaldırılarak, gelişen teknolojilere ayak uydurabilen aynı zamanda, insan eğitimine de katkı sunan sistemlerle insanlara eğitim imkânı sunmaktır (Özbay, 2015, s.378). Diğer yandan, bu kavramın tercih edilme sebeplerinin ise eğitime istenilen yer ve zamanda erişim olanağı sunması, eğitimin maliyetini düşürmesi, öğrenime destek olarak eğitimin kalitesini yükseltmesi, teknolojik gelişmelere cevap vermesi, düşük maliyetler ile eğitim platformları üzerinden öğrenciler ile paylaşılabilmesi gibi faktörler olduğu görülmektedir (Aslantaş, 2014; Bates, 2001; Piskurich, 2006).

Aralık 2019’da ortaya çıkan ve Mart 2020 itibariyle küresel bir boyuta ulaşan (WHO, 2020a; WHO, 2020b) Koronavirüs (COVID-19) pandemisinin etkin olduğu dönemde uzaktan eğitim kavramı güncel konular arasında yer almıştır. Özellikle pandemi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin gerekli acil düzenlemeler yapılmaya çalışılsa da öğrencilerin bu süratli dönüşümden en yüksek faydayı sağlamaları için gerekli olan yenilikler istenilen düzeyde gerçekleştirilememiştir (Bozkurt, 2020a). Her ne kadar uzaktan eğitim bireyler arasında fırsat eşitliği sağlasa da teknolojik altyapının öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerinden faydalanması konusunda ön koşul olduğu bir gerçektir. Bu faaliyetlere katılabilmek içinse öncelikle internet bağlantısı, bilgisayar ve tablet gibi donanımsal birtakım gereksinimlerin sağlanması gerekmektedir. Bu anlamda pandemi sürecinde yeterli teknolojik altyapıya ve uygun internet bağlantısına sahip olmayan öğrenciler açısından eğitimde eşitsizlik durumu ortaya çıkmış olabilir. Dolayısıyla öğrencilerin hem internet hizmetine erişebilecek altyapıya sahip olmaları hem de bu temel gereksinimleri elde edebilme hususunda maddi açıdan elverişli düzeyde olmaları pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerini etkileyen önemli faktörler arasında yer almıştır (Doğrukök vd., 2021). Ayrıca, pandemi döneminde öğrencilerin alışkın oldukları eğitim uygulamalarından ve normal okul ortamından uzak kalmaları, onların kendilerini kötü hissetmelerine, can sıkıntısı yaşamalarına ve yalnızlık hissine kapılmalarına neden olmuştur (Sirem ve Baş, 2020). Bu bağlamda, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeylerinin belirlenmesi, var olan sıkıntıların giderilmesi ve gelecekte daha iyi bir uzaktan eğitim hizmetinin sağlanabilmesi bakımından önemlidir. Bu doğrultuda, alanyazın incelendiğinde öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve algı düzeylerini inceleyen bilimsel çalışmaların yapıldığı görülmektedir (Akbel ve Beşaltı, 2021; Aldossari ve Altalhab, 2022; Aydıncı ve Zorluoğlu, 2022; Bozkurt, 2020b; Burns, 2013; Can, 2020; Çiçekdağı, Tekin ve Tekin, 2013; Çivril, Aruğaslan ve Özkara, 2018; Dobbs, Waid ve Carmen, 2009; Doğrukök vd., 2021; Durgun, Tayfur, Avcı ve Kalyoncuoğlu, 2021; Fedynich, Bradley ve Bradley, 2015; Horzum, 2013; İbicioğlu ve Antalyalı, 2005; İçme, Yıldırım ve Büyük, 2022; Kaynar, Kurnaz, Doğrukök ve Barışık, 2020; Kıralı ve Alcı, 2016; Kuong, 2009; Niemi ve Kousa, 2020; Orçanlı ve Bekmezci, 2020; Thompson ve Ku, 2005; Toprakçı, Hepsöğütlü ve Toprakçı, 2021; Türkoğuz, Sarı, Bozdağ ve Ok, 2022; Yiğit, Bingöl, Armağan, Çolak, Aruğaslan, Yakut ve Çivril, 2010). Örneğin bir araştırmada öğrencilerin çevrim içi öğrenmeye ilişkin algı düzeylerinin iki farklı öğrenci grubu üzerinde nasıl bir değişim gösterdiği incelenmiştir. İki yıllık çevrim içi eğitim programı ile dört yıllık yüz yüze eğitimin verildiği programlara kayıtlı öğrenciler üzerinde yürütülen bu araştırmada, çevrim içi ders deneyimi olmayan dört yıllık

eğitim programına kayıtlı öğrencilerin çevrim içi öğrenmeye ilişkin algılarının daha düşük bir seviyede olduğu ve kendilerini bu öğrenme ortamlarında daha güvensiz hissettikleri belirlenmiştir (Daniels ve Feather, 2002). Bir diğer araştırmada ise uzaktan eğitim ile öğrenim gören öğrencilerin teknolojiyi kullanma konusunda istekli olma durumlarının uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Panda ve Mishra, 2007). Bunun yanı sıra Ojo ve Olakulehin (2006) tarafından Nijerya'daki yüksek lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim kurumlarına ilişkin algı düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada ise öğrencilerin geleneksel eğitim kurumlarına kıyasla uzaktan eğitim kurumlarına karşı daha olumlu bir tutum sergiledikleri tespit edilmiştir. Meccawy, Meccawy ve Alsobhi (2021) ise yapmış oldukları araştırmalarında, Kral Abdülaziz Üniversitesi'ndeki öğrencilerin ve öğretim üyelerinin COVID-19 pandemisi sırasında yapılan acil durum uzaktan eğitime yönelik algılarını öğretme ve öğrenme perspektifinden belirlemeye çalışmışlardır. Fakülteler arasında yürütülen bu araştırmanın sonucunda pandeminin getirdiği zorluklara rağmen öğrencilerin çevrim içi öğrenme algılarının pozitif yönde olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, hâlihazırda uygulanmakta olan uzaktan eğitim faaliyetlerinin gelecekte daha verimli bir hâle getirilmesi, sürdürülebilir kılınması ve değişen koşullara karşı kendini yenileyebilmesi için öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerinin bilinmesi gerekmektedir. Alanyazın incelendiğinde ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin uzaktan eğitim algıları üzerine yapılan bilimsel araştırmaların sınırlı kaldığı ve yapılan araştırmaların çoğunlukla ilk ve ortaokul öğrencileri, üniversite öğrencileri, öğretmen adayları ve öğretim elemanları örnekleminde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu anlamda, bu araştırma ilgili alanyazındaki mevcut boşluğu azaltmayı ve gelecekte bu konu üzerine benzer araştırmalar yapmayı düşünen araştırmacılar için faydalı bilgiler sunmayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla ortaöğretim öğrencilerinin uzaktan eğitim algı düzeyleri hakkında bilgiler sunan bu araştırmanın ilgili alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı, yöntemi, bulguları, sonuç ve tartışma bölümlerine ilişkin bilgilere aşağıda sırasıyla yer verilmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada Eskişehir ilinin Odunpazarı ve Tepebaşı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı liselerde öğrenim gören ve COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile ders işlemiş olan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Öğrencilerin uzaktan eğitim algıları; cinsiyete, gelir düzeyine, okul türüne, sınıf düzeyine, okulu sevme durumuna, uzaktan eğitime katılma durumuna ve EBA sistemine girişte sorun yaşama durumuna göre farklılık göstermekte midir?
2. Öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine erişimde kullanmayı tercih ettikleri iletişim araçları nelerdir?
3. Öğrencilerin uzaktan eğitimin sürdürülüşüne yönelik düşünceleri nelerdir?
4. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kendilerine, öğretim uygulamalarına, derste verilen ödevlere ilişkin algıları ne düzeydedir?

Yöntem

Bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırma yönteminde temel amaç bir konu hakkındaki mevcut durumu belirlemek ve bu duruma yönelik araştırmalar yapmaktır (Karasar, 2012). Betimsel araştırma yönteminde, bir durumu açıklığa kavuşturmak ve çeşitli değerlendirmeler yaparak olaylar arasındaki ilişki durumunu tespit etmek esastır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Bu yöntemde araştırma konusu olan birey, olay veya nesnelere içinde buldukları koşullara uygun şekilde değerlendirilerek olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2012).

Araştırma Modeli

Bu araştırma, Eskişehir ilinin kent merkezinde bulunan liselerde öğrenim gören ve COVID-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile ders işlemiş olan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algılarını farklı değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada genel tarama modellerinden birisi olan kesitsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel yöntem içerisinde yer alan tarama modelleri çok sayıda elemanın oluşturduğu bir evrende, evrene ilişkin genel bir düşünceye sahip olmak amacıyla evrenin tamamı veya ondan alınacak bir örneklem üzerinde yapılan düzenlemelerdir (Karasar, 2012, s.78). Kesitsel tarama modelleri ise araştırmada yer alan ve betimlenecek olan değişkenlerin tek seferde ölçülerek verilerin elde edildiği bilimsel araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2014; Fraenkel ve Wallen, 2006). Bu araştırma pandemi döneminde uzaktan eğitim ile öğrenim gören ortaöğretim öğrencilerinden bilgi toplanarak gerçekleştirildiği için kesitsel tarama modeli seçilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Eskişehir ilinin Odunpazarı ve Tepebaşı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı devlet liselerinde öğrenim gören ve COVID-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim ile ders işlemiş olan öğrencilerdir. Araştırmanın örneklemini ise kendilerine sunulan veri toplama aracına yanıt veren 526 ortaöğretim öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan uygun örnekleme yöntemi kullanılarak oluşturulmuştur. Hem erişilebilir olma hem de elverişli olma esasına dayanan bu örnekleme yöntemi, araştırmacıların hızlı bir şekilde bilgi toplayabilmesini sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntemi kullanan araştırmacılar, ulaşılması kolay olan ve gönüllü katılım sağlayan bireyler ile çalışmaktadır (Erkuş, 2005). Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin %47,1'i kız (n=248), %52,9'u ise erkek (n=278) öğrencidir. Öğrencilerin %56,5'i (n=297) sınav puanı ile girilen devlet lisesi öğrencisi iken, %43,5'i (n=229) sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi öğrencisidir. Örneklem grubunda özel liselerde öğrenim gören öğrenci yoktur. Öğrencilerin %9,9'u (n=52) hazırlık sınıfı, %19'u (n=100) dokuzuncu sınıf, %34,4'ü (n=181) onuncu sınıf, %21,7'si (n=114) on birinci sınıf, %15'i (n=79) ise on ikinci sınıf öğrencisidir. Bunun yanı sıra öğrencilerin %4,8'i (n=25) 0-4000 TL, %39,5'i (n=208) 4001-6000 TL, %29,7'si (n=156) 6001-8000 TL, %26'sı (n=137) ise 8001 TL ve üzeri aylık gelir düzeyine sahiptir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmada veri toplamak amacıyla kişisel bilgi formu ve Doğrukök vd. (2021) tarafından geliştirilen "Lise Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aşaması çevrim içi ortamda gerçekleştirilmiştir. Google Formlar üzerinden oluşturulan elektronik anket formu 21 Kasım 2021-05 Ocak 2022 tarihleri arasında Eskişehir ilinin Odunpazarı ve Tepebaşı ilçelerinde bulunan liselerde öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Çevrim içi ortamda hazırlanan elektronik anket formu, kısaltılmış linkler oluşturularak ve ulaşılacak istenilen örnekleme dikkat edilerek liselerin WhatsApp grupları üzerinden okul öğretmenleri denetiminde paylaşılmıştır. Öğrenci velilerinin bulunduğu sosyal ağlara ilgili araştırmaya ait dokümanlar gönderilerek gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Gönüllülük ilkesinin esas alındığı anket formuna katılım tek bir yanıt hakkı ile sınırlandırılmış olup katılımcıların yanlış bir örneklem grubu oluşturmamalarına dikkat edilmiştir. Araştırmada katılımcıların anketi güvenilir bir biçimde yanıtlayabilmeleri için gerekli bilgilendirmeler yapılmış olup toplanılan verilerin bilimsel bir araştırma amacıyla

kullanılacağı belirtilmiştir. Araştırmanın veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik durumlarını test etmek amacıyla 98 öğrencinin katılımı ile bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışmanın veri toplama aşaması Google Formlar kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın ana çalışmasında ise toplamda 526 katılımcıya ait veriler kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu

Kişisel bilgi formu, araştırmaya katılan katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla oluşturulmuş bir formdur. Bu formda katılımcıların cinsiyeti, aylık gelir düzeyleri, eğitime devam ettiği okul türü, devam etmekte olduğu sınıf düzeyleri, örgün öğrenimin olduğu dönemde okulu sevme durumları, uzaktan eğitime katılma durumları, Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) girişte sorun yaşama durumları, uzaktan eğitime erişimde kullanmayı tercih ettikleri iletişim araçları gibi kişisel bilgileri bulunmaktadır.

Lise öğrencileri uzaktan eğitim algıları ölçeği

Araştırmada kullanılan bu ölçek, Doğrukök vd. (2021) tarafından geliştirilen ve lise öğrencilerinin “Uzaktan Eğitimin Sürdürülüşüne Yönelik Düşüncelerine İlişkin Algıları”, “Uzaktan Eğitimde Kendilerine İlişkin Algıları”, “Uzaktan Eğitimde Öğretim Uygulamalarına İlişkin Algıları”, “Uzaktan Eğitimde Verilen Ödevlere İlişkin Algıları” ve “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları” isimli beş alt boyuttan oluşan bir ölçektir. Ölçeğin tamamı bireylerin uzaktan eğitim algılarını ölçmektedir. Toplamda 47 madde ve 5 alt boyuttan oluşan bu ölçek 5’li Likert türündedir. Ölçeğin 1, 7, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 26, 28, 42, 43, 47 numaralı maddeleri öğrencilerin uzaktan eğitimin sürdürülüşüne yönelik düşüncelerine ilişkin algılarını; 3, 10, 11, 19, 20 numaralı maddeleri öğrencilerin uzaktan eğitimde kendilerine ilişkin algılarını; 5, 6, 13, 14, 25, 30, 40, 41, 45, 46 numaralı maddeleri öğrencilerin uzaktan eğitimde öğretim uygulamalarına ilişkin algılarını; 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 numaralı maddeleri öğrencilerin uzaktan eğitimde verilen ödevlere ilişkin algılarını; 2, 8, 21, 22, 27, 29, 31, 44 numaralı maddeleri ise öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını ölçmektedir. Ölçeğin güvenilirlik ve yapısal geçerlik durumunu test etmek, aynı zamanda madde yüklerini belirleyebilmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. Bu analize geçilmeden önce verilerin uygunluğu test edilmiş ve buna göre Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,904 olarak belirlenirken Barlett küresellik testi sonucu ise $\chi^2=5796,457$; $p=0.000$ şeklinde hesaplanmıştır. AFA sonucunda herhangi bir faktörde yüklenmeyen ve faktör madde yükü 0.30’un altında olan faktörlerin 4’ü analizden çıkarılmıştır. Sonraki adımda ise Doğrulayıcı

Faktör Analizi (DFA) yapılmış ve analiz sonucunda elde edilen değerler ölçeğin öğrenciler üzerinde uygulanabilir olduğunu göstermiştir (RMSEA= 0.037, CFI= 0.84, GFI= 0.86). Diğer yandan, ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach's Alpha iç güvenilirlik değerine de bakılmış ve bu değer $\alpha= 0,896$ olduğu görülmüştür (Doğrukök vd., 2021).

Bu araştırma farklı bir evren üzerinde gerçekleştirildiğinden araştırmada kullanılan ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek ve uyum iyiliği değerlerini belirlemek için DFA gerçekleştirilmiştir. İlgili araştırmacıların izniyle ölçekte küçük değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu ölçek, araştırmada amaçlanan ana örnekleme uygulanmadan önce benzer özelliklere sahip bir başka öğrenci grubuna uygulanarak doğrulanmaya çalışılmıştır. AMOS 21.0 (Analyses of Moment Structures) paket programında gerçekleştirilen DFA sonucunda uyum iyiliğini gösteren istatistiklerden birisi olan düzeltilmiş ki-kare değeri, bu araştırmada $\chi^2/sd= 2.443$ olarak belirlenmiştir. Kline (2011)'e göre bu değer 2.5'in altında olması iyi bir uyuma sahip olunduğunun göstergesidir. Bu anlamda, araştırmada elde edilen bu değer iyi bir uyum gösterdiği görülmektedir. Araştırmada uyum iyiliği indekslerinden birisi olan Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA) değeri incelenmiş ve bu değer RMSEA= 0.071 olduğu görülmüştür. Alanyazında bu değer çoğunlukla 0.05 ile 0.08 arasında olması (Hooper, Coughlan ve Mullen, 2008) önerildiğinden araştırmada elde edilen değer kabul edilebilir bir uyum düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Diğer yandan, modelin CFI değerinin 0.95, S-RMR değerinin 0.041, NFI değerinin 0.96 ve AGFI değerinin ise 0.87 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ölçeğin, bu araştırma için kabul edilebilir bir uyum içerisinde olduğunu ve doğrulandığını göstermiştir (Schermmelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003). Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hazırlık sınıfı, dokuzuncu sınıf, onuncu sınıf, on birinci sınıf ve on ikinci sınıf öğrencilerinden oluşan toplamda 98 katılımcının yer aldığı pilot çalışmadan elde edilen veriler ile Cronbach's Alpha değerleri hesaplanmıştır. Yapılan inceleme sonucunda ölçeğin tamamı için Cronbach's Alpha iç güvenilirlik katsayısının $\alpha=0,926$ olduğu tespit edilmiştir. Ölçeği oluşturan alt boyutların güvenilirlik katsayılarının ise 0,70'ten büyük olduğu görülmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda çevrim içi ortamda toplanılan veriler ilk etapta Microsoft Office Excel programında açılmış ve IBM SPSS 26.0 paket programında çalışması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Gönüllülük ilkesi esas alınarak yapılan anket çalışmasına toplamda 594 kişinin katıldığı ancak bu katılımcılardan 68'inin anket formuna onay vermeyerek mevcut

soruları yanıtlamak istemedikleri tespit edilmiştir. Katılım onayı bulunmayan anketler veri giriş aşamasında hatalı kabul edilerek araştırmadan çıkarılmıştır. Böylelikle toplamda 526 anket formu analize dâhil edilmiştir. Araştırma verileri katılımcıların kişisel bilgi formu ve lise öğrencileri uzaktan eğitim algıları ölçeğine vermiş oldukları yanıtlara uygun bir şekilde kodlanarak IBM SPSS 26.0 paket programına kaydedilmiştir. Analiz işlemine başlamadan önce eksik veri girişi olup olmadığı kontrol edilmiş ve verilerin çözümlenmesinde kullanılacak olan analizleri belirlemek için normallik testi yapılmıştır. Yapılan normallik incelemesinde verilerin basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerlerine bakılmış ve elde edilen değerlerin aralığının $-1.5/+1.5$ arası olduğu sonucuna ulaşılmasıyla birlikte veri setinin normal bir dağılım gösterdiği kabul edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Araştırmada kullanılacak verilerin yüzdelerik değer dağılımları ve ölçek değişkenleri arasındaki ilişki düzeylerini belirlemek için sırasıyla frekans analizi, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) gibi çeşitli ölçme teknikleri kullanılmıştır. Parametrik testler ve non-parametrik test teknikleri veri setinin normal bir dağılıma sahip olduğu tespit edildikten sonra uygulanmıştır. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin hesaplanması, yüzdelerik değer dağılımlarını gösteren frekans analizinin yapılması, bağımsız örneklem t-testi, One-Way ANOVA ve diğer parametrik/non-parametrik testler SPSS 26.0 paket programında gerçekleştirilirken DFA ise AMOS 21.0 paket programında hazırlanmıştır. Veri analizinde grup sayılarının fazla olması ikili karşılaştırmalarda hata payı olasılığını arttırmaktadır. Bu nedenle, araştırmada yapılan post hoc testleri öncesinde Bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi, anlamlılık katsayısı/grup sayısı formülüyle tespit edilen bir istatistiksel düzeltmedir (Vialatte ve Cichocki, 2008). Dolayısıyla gruplar arası farklılığın test edilmesi için yapılan post hoc testlerindeki anlamlılık katsayıları; grup sayısı üç olanlar için $0.05/3= 0.016$, grup sayısı dört olanlar için $0.05/4= 0.012$ ve grup sayısı beş olanlar için $0.05/5= 0.010$ olarak belirlenmiştir. Yapılan post hoc testlerinde ise bu anlamlılık değerleri ölçüt olarak alınmıştır. Araştırmada anlamlı farklılıkların derecelerinin tespiti için Cohen d değerleri, etki büyüklüğünün derecesini belirlemek için ise eta kare (η^2) değerleri hesaplanmıştır. Araştırmada Eskişehir kent merkezindeki liselerde öğrenim gören öğrencilerin pandemi dönemindeki uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik algılarına ilişkin veriler nicel yöntemle toplanarak analiz edilmiştir. Örneklemi oluşturan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri; cinsiyet, gelir durumu, eğitime devam ettiği okul türü, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri, okulu sevme durumları, uzaktan eğitime katılma durumları ve EBA platformuna girişte sorun yaşama durumlarına göre incelenmiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine erişimde kullanmış oldukları iletişim araçları, pandemi sürecindeki uzaktan eğitimin sürdürülüşüne yönelik düşünceleri, uzaktan

eğitim sırasında kendilerine, öğretim uygulamalarına ve ders sırasında verilen ödevlere ilişkin tutumları yüzdelik değer dağılımlarını gösteren frekans tabloları eşliğinde sunularak yorumlanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin alt boyutları analiz tablolarında; düşünce, kendi, öğretim, ödev ve tutum şeklinde kısaltılarak yazılmıştır. Burada ifade edilen düşünce= öğrencilerin uzaktan eğitimin sürdürülüşüne yönelik düşüncelerine ilişkin algıları, kendi= uzaktan eğitimde öğrencilerin kendilerine ilişkin algıları, öğretim= öğrencilerin uzaktan eğitimde öğretim uygulamalarına ilişkin algıları, ödev= öğrencilerin uzaktan eğitimde verilen ödevlere ilişkin algıları, tutum= öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları isimli alt boyutları temsil etmektedir. Ölçeği oluşturan alt boyutların tamamı ise öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerini ölçmektedir.

Etik Bildirim

Araştırmada kullanılan “Lise Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği” Doğrukök vd. (2021) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin, yapılan araştırmada kullanımı için gerekli olan izin ilgili araştırmacılardan e-posta yoluyla alınmış ve T.C. Eskişehir Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 17.09.2021 tarih ve E-88074293-605.01-32298985 sayılı onayı ile araştırmada kullanılarak araştırma gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Bu başlık altında araştırmanın örneklemini oluşturan katılımcıların uzaktan eğitime yönelik algılarını belirlemek amacıyla yapılan istatistiksel analizlere yer verilmiştir. Araştırma sorularına yönelik elde edilen bulgular tablolar hâlinde sunularak yorumlanmıştır.

Öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Değişkenler arasındaki anlamlılık düzeylerini gösteren analiz sonuçlarına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1							
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşması</i>							
Alt Ölçek/ Ölçek	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	SD	p
Düşünce	Kız	248	2,908	,685	-,504	524	,614
	Erkek	278	2,939	,697			
Kendi	Kız	248	2,776	,940	-,776	524	,438
	Erkek	278	2,841	,979			
Öğretim	Kız	248	2,589	,645	-,619	523,5	,536
	Erkek	278	2,625	,703			
	Kız	248	2,728	,794			

Ödev	Erkek	278	2,727	,798	,025	524	,980
Tutum	Kız	248	3,008	,755	-,904	524	,366
	Erkek	278	3,070	,800			
Toplam	Kız	248	2,817	,611	-,608	524	,544
	Erkek	278	2,850	,633			

Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının cinsiyet değişkenine yönelik farklılaşma durumlarının incelendiği Tablo 1'e göre öğrencilerin uzaktan eğitim algıları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Benzer şekilde ölçeğin alt boyutlarının da cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0.05$). Analiz sonuçlarında anlamlı bir farklılık bulunmadığı için Cohen's d değerine bakılmamıştır. Tablo 1'de sunulan bilgilere göre uzaktan eğitim sırasında verilen ödevlere ilişkin algı düzeyleri hariç erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla ölçek puanlarının çok daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeyleri ile gelir durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığını tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçlarına ilişkin bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2						
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının gelir durumuna göre farklılaşması</i>						
Değişkenler	N	\bar{X}	SS	SD	F	p
0-4000 TL	25	2,828	,743	525	,096	,962
4001-6000 TL	208	2,818	,634			
6001-8000 TL	156	2,841	,570			
8001 TL ve üzeri	137	2,853	,644			
Toplam	526	2,835	,622			

Tablo 2'de sunulan analiz sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin uzaktan eğitim algıları ile gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Sonuçlar incelendiğinde gelir durumu değişkeninin öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerini etkileyen bir faktör olmadığı yorumu yapılabilir.

Öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeyleri ile öğrenim gördükleri okul türü değişkeni arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türleri "sınav puanı ile girilen devlet lisesi" ve "sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi" olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna ilişkin bilgilere Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3								
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının okul türüne göre farklılaşması</i>								
Alt Ölçek/ Ölçek	Değişkenler	N	\bar{X}	SS	t	SD	p	

Düşünce	Sınav puanı ile girilen devlet lisesi	297	2,881	,718	1,673	510,191	,095
	Sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi	229	2,981	,652			
Kendi	Sınav puanı ile girilen devlet lisesi	297	2,746	,969	1,749	524	,081
	Sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi	229	2,894	,944			
Öğretim	Sınav puanı ile girilen devlet lisesi	297	2,544	,663	2,494	524	,013*
	Sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi	229	2,691	,685			
Ödev	Sınav puanı ile girilen devlet lisesi	297	2,700	,802	-,904	524	,366
	Sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi	229	2,763	,787			
Tutum	Sınav puanı ile girilen devlet lisesi	297	2,994	,797	1,563	524	,119
	Sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi	229	3,101	,753			
Toplam	Sınav puanı ile girilen devlet lisesi	297	2,785	,638	2,067	524	,039*
	Sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi	229	2,898	,596			
*p<0.05							

Tablo 3'te sunulan veriler incelendiğinde öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının öğrenim gördükleri okul türü değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği görülmektedir ($p<0.05$). Bu anlamlı farklılığın derecesini tespit etmek amacıyla Cohen's d değerine bakılmış ve bu değer 0,2'den küçük olduğu görülmüştür ($d=0.18$). Cohen's d değerinin 0,2'den küçük olması durumu zayıf bir etki büyüklüğünün olduğunu gösterirken 0,5 olması durumu orta, 0,8'den yüksek olması durumu ise kuvvetli bir etki büyüklüğünün var olduğunu göstermektedir (Cohen, 1988a). Buradan hareketle, belirlenen anlamlı farklılığın zayıf bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür. Bununla birlikte alt boyutlar incelendiğinde öğrencilerin uzaktan eğitim sırasında sunulan öğretim uygulamalarına ilişkin algı puanları arasında orta düzeyde ($d=0.21$) anlamlı bir farkın ($p<0.05$) olduğu, ölçeği oluşturan diğer alt boyutlarda ise bu anlamlı farklılığın gözlemlenmediği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca, sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi öğrencilerinin sınav puanı ile girilen devlet lisesi öğrencilerine göre uzaktan eğitime ilişkin daha olumlu bir algı düzeyine sahip olduğu görülmüştür. Benzer şekilde devlet liselerine sınav puanı olmadan giren öğrencilerin, devlet liselerine sınav puanı ile giren öğrencilere göre uzaktan eğitimdeki öğretim faaliyetlerine ilişkin algı düzeyleri daha yüksek bir seviyededir.

Sınıf düzeyi değişkeni ile öğrencilerin uzaktan eğitim algıları arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşmanın olup olmadığını incelemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sınıf düzeyine ilişkin sonuçlar Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4								
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının sınıf düzeylerine göre farklılaşması</i>								
Alt Ölçek/ Ölçek	Değişkenler	N	\bar{X}	SS	SD	F	p	Fark
Düşünce	Hazırlık sınıfı	62	2,978	,4876	525	3,579	,018	
	9. Sınıf	88	2,905	,7147				
	10. Sınıf	181	3,040	,6301				
	11. Sınıf	114	2,880	,7217				
	12. Sınıf	81	2,707	,8299				
Kendi	Hazırlık sınıfı	62	3,019	,8022	525	1,256	,157	
	9. Sınıf	88	2,675	,8449				
	10. Sınıf	181	2,783	,8602				
	11. Sınıf	114	2,814	1,0382				
	12. Sınıf	81	1,243	1,2434				
Öğretim	Hazırlık sınıfı	62	2,551	,5023	525	,285	,833	
	9. Sınıf	88	2,620	,6704				
	10. Sınıf	181	2,642	,6335				
	11. Sınıf	114	2,601	,6989				
	12. Sınıf	81	2,572	,8495				
Ödev	Hazırlık sınıfı	62	2,800	,6754	525	4,993	,002*	9>12, 10>12
	9. Sınıf	88	2,884	,8646				
	10. Sınıf	181	2,812	,7199				
	11. Sınıf	114	2,653	,8179				
	12. Sınıf	81	2,416	,8555				
Tutum	Hazırlık sınıfı	62	3,199	,6343	525	4,934	,003*	H.S.>12, 10>12
	9. Sınıf	88	3,063	,7851				
	10. Sınıf	181	3,140	,6957				
	11. Sınıf	114	3,003	,8127				
	12. Sınıf	81	2,725	,9186				
Toplam	Hazırlık sınıfı	62	2,905	,4490	525	2,950	,054	
	9. Sınıf	88	2,849	,6415				
	10. Sınıf	181	2,910	,5470				
	11. Sınıf	114	2,804	,6618				
	12. Sınıf	81	2,640	,7715				

*p<0.010

Tablo 4'te sunulan veriler incelendiğinde sınıf düzeyi değişkenin öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeyleri üzerinde bir etkisinin olmadığı ve aralarında anlamlı seviyede bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin sonuçlar incelendiğinde ise öğrencilerin sınıf düzeylerine göre uzaktan eğitimde verilen ödevlere yönelik algıları ve uzaktan eğitime ilişkin tutumları arasında anlamlı seviyede farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Uzaktan eğitim algısı ölçeğinin bu iki alt boyutundaki anlamlı farklılıkları belirlemek için ilk olarak Levene testi yapılmıştır. Levene testi sonuçları incelendiğinde varyansların homojen olma varsayımının sağlanmadığı görülmüştür. Varyansların homojen olma koşulu sağlanmadığı için Welch testi ile tek yönlü varyans analizinde homojenlik varsayımının

sağlanmadığı durumlarda anlamlı farklılıkları belirlemek için kullanılan Games-Howell testi yapılmıştır. Yapılan test sonucunda hazırlık sınıfı, onuncu sınıf ve on ikinci sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitimde verilen ödevlere ilişkin algılarının ve uzaktan eğitime yönelik tutumlarının diğer sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.010$). Bu anlamlı farklılıkların etki büyüklüğünü saptamak için ise eta kare (η^2) değerinin incelenmesine karar verilmiştir. Alanyazın incelendiğinde bu değer 0 ile 0.01 arası çok küçük etki, 0.01 ile 0.06 arası küçük etki, 0.06 ile 0.14 arası orta düzeyde etki ve 0.14 üzeri değerde ise büyük düzeyde etki olduğu ifade edilmektedir (Cohen, 1988b). Bu anlamda, sınıf düzeyi değişkeninin öğrencilerin uzaktan öğretimde verilen ödevlere ilişkin algıları ($\eta^2 = 0.0369$) ile uzaktan eğitime yönelik tutumları ($\eta^2 = 0.0364$) isimli alt boyutları üzerindeki etki büyüklüğünün küçük düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin örgün öğrenim döneminde okulunu sevme durumlarının uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediği belirlenmek istenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, değişken sayısı göz önüne alınarak bağımsız örneklem (Independent Samples) t-testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarını gösteren bilgiler Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5								
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının okulu sevme durumlarına göre farklılaşması</i>								
Alt Ölçek/ Ölçek	Değişkenler	N	\bar{X}	SS	t	SD	p	Cohen's d
Düşünce	Evet	397	2,911	,6472	-,684	183,384	,495	
	Hayır	129	2,965	,8147				
Kendi	Evet	397	2,688	,8378	4,427	170,877	,000*	0.48
	Hayır	129	3,189	1,193				
Öğretim	Evet	397	2,557	,6255	2,705	182,209	,007*	0.29
	Hayır	129	2,765	,7956				
Ödev	Evet	397	2,807	,7733	4,073	524	,000*	0.40
	Hayır	129	2,483	,8175				
Tutum	Evet	397	3,042	,7471	,081	192,349	,935	
	Hayır	129	3,035	,8750				
Toplam	Evet	397	2,824	,5845	-,598	184,411	,550	
	Hayır	129	2,866	,7294				

* $p < 0.05$

Tablo 5'te verilen analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin örgün öğrenim döneminde okulunu sevme durumları ile uzaktan eğitime ilişkin algı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşmanın bulunmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin istatistiksel sonuçlara bakıldığında ise öğrencilerin örgün öğrenim gördükleri esnada okulunu sevme durumları ile uzaktan eğitim sürecinde kendilerine, yapılan uygulamalara ve derslerde verilen ödevlere ilişkin algıları arasında anlamlı ($p < 0.05$) bir farklılığın olduğu görülmüştür.

Buna göre, örgün öğrenimin yapıldığı zamanlarda okulunu sevmeyen lise öğrencilerinin uzaktan eğitimdeki öğretim uygulamalarına ilişkin algı düzeyleri ile uzaktan eğitimde kendilerine ilişkin algı düzeylerinin diğer öğrencilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu anlamlı farklılıkların derecelerini belirlemek için ise Cohen' s d değerleri incelenmiştir. Bu bağlamda, aralarında anlamlı farklılıklar görülen alt boyutlara ilişkin Cohen değerleri hesaplandığında değerlerin 0.29-0.48 arasında olduğu görülmüştür. Bu durum bize anlamlı farklılıklar gösteren bu alt boyutların orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 6

Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının uzaktan eğitime katılma durumlarına göre farklılaşması

Alt Ölçek/ Ölçek	Değişkenler	N	\bar{X}	SS	SD	F	p	Fark
Düşünce	Derslere hiç katılmadım	24	2,655	,8646	525	2,223	,085	
	Sadece TV üzerinden katıldım	10	3,080	,5986				
	Sadece internetten katıldım	413	2,913	,6779				
	Hem TV'den hem de internetten katıldım	79	3,044	,6995				
Kendi	Derslere hiç katılmadım	24	2,100	,8905	525	14,27	,000*	Sadece İnternet > Hiç katılmadım, Hem TV hem de internet > Hiç katılmadım, Hem TV hem de internet > Sadece internet
	Sadece TV üzerinden katıldım	10	3,120	1,050				
	Sadece internetten katıldım	413	2,744	,8841				
	Hem TV'den hem de internetten katıldım	79	3,336	1,119				
Öğretim	Derslere hiç katılmadım	24	2,279	,8037	525	5,929	,001*	Hem TV hem de internet > Hiç katılmadım, Hem TV hem de internet > Sadece internet
	Sadece TV üzerinden katıldım	10	2,800	,6633				
	Sadece internetten katıldım	413	2,577	,6286				
	Hem TV'den hem de internetten katıldım	79	2,848	,8058				
Ödev	Derslere hiç katılmadım	24	2,765	1,052	525	,286	,835	
	Sadece TV üzerinden katıldım	10	2,700	,8019				
	Sadece internetten katıldım	413	2,740	,7684				
	Hem TV'den hem de internetten katıldım	79	2,653	,8588				
	Derslere hiç katılmadım	24	2,656	,9967				

Tutum	Sadece TV üzerinden katıldım	10	2,875	,5204	525	3,830	,010*	Hem TV hem de internet > Hiç katılmadım
	Sadece internetten katıldım	413	3,030	,7591				
	Hem TV'den hem de internetten katıldım	79	3,235	,7963				
Toplam	Derslere hiç katılmadım	24	2,529	,8003	525	3,851	,010*	Sadece TV > Hiç katılmadım, Sadece internet > Hiç katılmadım, Hem TV hem de internet > Hiç katılmadım
	Sadece TV üzerinden katıldım	10	2,925	,5085				
	Sadece internetten katıldım	413	2,820	,5974				
	Hem TV'den hem de internetten katıldım	79	2,993	,6704				
*p<0.012								

Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının uzaktan eğitime katılma durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı belirlenmek istenmiş ve ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan test sonuçlarına ilişkin bilgiler Tablo 6'da sunulmuştur. Tablo 6'da sunulan bilgiler incelendiğinde, öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının Koronavirüs pandemisi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitime katılma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Ölçeği oluşturan alt boyutlar incelendiğinde ise benzer şekilde bazı alt boyutlarda da anlamlı farklılıkların bulunduğu tespit edilmiştir. Elde edilen anlamlı farklılıkların hangi değişkenler arasında olduğunu belirlemek için varyansları bağdaşık olan buna karşın, örneklem sayıları arasındaki farkın çok olduğu durumlarda tercih edilen Hochberg's GT2 testi yapılmıştır (Field, 2005, s.341). Test sonuçlarına bakıldığında uzaktan eğitim derslerine hem televizyon hem de internet aracılığıyla katılım sağlayan öğrencilerin, uzaktan eğitime hiç katılmayan veya sadece televizyon ve sadece internet ile katılım sağlayan öğrencilere göre uzaktan eğitim algılarının daha yüksek bir seviyede olduğu belirlenmiştir ($p<0.012$). Ortaya çıkan bu anlamlı farklılığın etki büyüklüğünü belirlemek için ise eta kare (η^2) değerine bakılmıştır. Yapılan hesaplamalar sonucunda bu değer $\eta^2=0.021$ olduğu ve tespit edilen anlamlı farklılığın küçük bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Diğer yandan, uzaktan eğitim derslerine sadece TV üzerinden veya hem TV hem de internet üzerinden katılan öğrencilerin derslere hiç katılmayan öğrencilere göre kendilerine ilişkin algıları daha olumlu ve de yüksek düzeydedir. Bununla birlikte uzaktan eğitime sadece internetten katılan öğrencilerin, derslere hem TV hem de internetten katılan öğrencilere göre kendilerine ilişkin algılarının daha az olduğu görülmüştür. Ayrıca, uzaktan eğitime hem Televizyonu hem de interneti kullanarak katılan öğrencilerin derslere hiç katılmayan öğrencilere göre uzaktan eğitimde yapılan öğretim uygulamalarına yönelik algıları ve bu eğitime ilişkin tutumları çok

daha yüksek bir seviyededir. Bunun yanı sıra uzaktan eğitime sadece internetten katılan öğrencilerin, derslere hem TV hem de internet kullanarak katılan öğrencilere göre uzaktan eğitimde yapılan öğretim uygulamalarına ilişkin algılarının daha az olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerinin EBA eğitim portalına erişimde sorun yaşama durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmıştır. Test sonucuna ilişkin bilgiler Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7								
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının EBA sistemine girişte sorun yaşama durumlarına göre farklılaşması</i>								
Alt Ölçek/ Ölçek	Değişkenler	N	\bar{X}	SS	SD	F	p	Fark
Düşünce	Hiç sorun yaşamadım	78	2,999	,7392	525	2,111	,122	
	Ara sıra yaşadım	368	2,938	,6646				
	Her zaman yaşadım	80	2,787	,7538				
Kendi	Hiç sorun yaşamadım	78	3,130	1,138	525	13,18	,000*	Hiç >Her zaman, Ara sıra >Her zaman
	Ara sıra yaşadım	368	2,837	,8799				
	Her zaman yaşadım	80	2,377	,9900				
Öğretim	Hiç sorun yaşamadım	78	2,855	,7650	525	8,796	,000*	Hiç >Ara sıra, Hiç >Her zaman
	Ara sıra yaşadım	368	2,598	,6420				
	Her zaman yaşadım	80	2,413	,6751				
Ödev	Hiç sorun yaşamadım	78	2,945	1,020	525	7,973	,000*	Hiç >Ara sıra, Hiç >Her zaman
	Ara sıra yaşadım	368	2,739	,7244				
	Her zaman yaşadım	80	2,450	,7888				
Tutum	Hiç sorun yaşamadım	78	3,149	,8502	525	3,993	,019	
	Ara sıra yaşadım	368	3,064	,7522				
	Her zaman yaşadım	80	2,826	,8033				
Toplam	Hiç sorun yaşamadım	78	2,903	,9024	525	6,219	,015*	Hiç >Ara sıra, Hiç >Her zaman
	Ara sıra yaşadım	368	2,848	,7053				
	Her zaman yaşadım	80	2,570	,5891				

*p<0.016

Tablo 7’de sunulan tek yönlü ANOVA testi sonuçları öğrencilerin EBA sistemine girişte sorun yaşama durumları ile uzaktan eğitime ilişkin algıları arasında anlamlı bir farklılaşmanın olduğunu göstermektedir. Alt boyutlar incelendiğinde öğrencilerin EBA sistemine girişte sorun yaşama durumlarına göre yalnızca kendilerine, öğretim uygulamalarına ve ödevlere ilişkin algı düzeylerinde anlamlı farklılıkların olduğu gözlemlenmiştir (p<0.016). Uzaktan eğitim algıları ölçeğinin toplamı ve alt boyutlarındaki anlamlı farklılıkların kaynağını tespit etmek için Hochberg’s GT2 testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, uzaktan eğitim sırasında EBA sistemine girişte hiç sorun yaşamayan öğrencilerin ara sıra veya her zaman sorun yaşayan öğrencilere göre uzaktan eğitim algı puanlarının daha fazla olduğu ve kendilerine, öğretim uygulamalarına, ders esnasında verilen ödevlere ilişkin algı düzeylerinin ise daha yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tespiti yapılan bu anlamlı farklılıkların etki

büyükliğini belirlemek için eta kare (η^2) değerlerine bakıldığında bu değerlerin 0.02 ile 0.04 arasında olduğu görülmüştür. Bu nedenle ortaya çıkan bu anlamlı farklılıkların küçük bir etki düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın daha iyi anlaşılabilmesi için öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine erişimde kullanmayı tercih ettikleri iletişim araçları ile ölçeği oluşturan alt boyutlara vermiş oldukları yanıtlar yüzdelik değer dağılımları eşliğinde incelenmiştir.

Tablo 8

Öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine erişimde kullandıkları iletişim araçları

İletişim Aracı	Sınav puanı ile girilen devlet lisesi		Sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Televizyon	26	8,8	19	8,3	45	8,6
Dizüstü Bilgisayar	141	47,5	91	39,8	232	44,1
Masaüstü Bilgisayar	57	19,2	48	20,9	105	20,0
Tablet	10	3,4	21	9,2	31	5,9
Akıllı Telefon	63	21,2	50	21,8	113	21,5

Öğrencilerin uzaktan öğretim faaliyetlerine erişimde kullanmayı tercih ettikleri iletişim araçlarına ilişkin frekans yüzdeleri Tablo 8’de verilmiştir. Öğrencilerin uzaktan öğretim süreçlerine dâhil olmak amacıyla kullanmış oldukları iletişim araçlarına ilişkin frekans yüzdelerinin verildiği Tablo 8’e göre öğrencilerin erişimde en fazla dizüstü bilgisayarı (%44,1) kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Uzaktan eğitim uygulamalarına akıllı telefonlarıyla erişenlerin oranı %21,5 iken masaüstü bilgisayar ile erişim sağlayanların oranı ise %20’dir. Bunun yanında öğrencilerin yalnızca %5,9’u tablet bilgisayarlarıyla erişim sağlamıştır. Sınav puanı ile girilen devlet lisesi öğrencileri ile sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi öğrencilerinin en fazla kullandıkları iletişim aracının dizüstü bilgisayar (laptop) olduğu buna karşın, en az kullandıkları iletişim aracının ise tablet bilgisayar olduğu görülmüştür. Öğrenim gördükleri devlet lisesine sınav puanı ile giren öğrencilerin televizyonu ve dizüstü bilgisayarı sınav puanı olmadan girilen devlet lise öğrencilerine göre daha fazla kullanmış olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan, okudukları liseye sınav puanı olmadan giren öğrencilerin ise masaüstü bilgisayar, tablet ve akıllı telefonu daha çok tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 9’da lise öğrencilerinin uzaktan eğitimin sürdürülüşüne yönelik görüşleri ile ilgili algı düzeyleri incelenmiştir. Öğrencilerin söz konusu alt boyutu oluşturan maddelere vermiş oldukları yanıtlar yüzdelik değer dağılımlarını gösteren tablolar eşliğinde sunulmuştur.

Tablo 9					
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitimin sürdürülüşüne ilişkin görüşleri</i>					
	Kesimlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesimlikle Katılıyorum
İlgili Maddeler	%	%	%	%	%
Uzaktan eğitim dersleri okuldaki derslerden daha eğlenceli geçti.	45,6	26,2	13,3	5,5	9,3
Uzaktan eğitim ile aldığım derslerin normal dersler kadar etkili olduğunu düşünüyorum.	39,2	32,9	10,1	9,5	8,4
TV'deki derslerde gösterilen resim ve görselleri dikkat çekici buldum.	29,7	26,2	26,8	12,2	5,1
Uzaktan eğitim süreci bana gelecekte eğitimin uzaktan eğitime dönüşeceğini düşündürdü.	17,3	18,6	21,9	23,6	18,6
Uzaktan eğitimdeki ders süreleri bana uzun geldi.	18,1	34,2	24,1	13,5	10,1
Uzaktan eğitim sürecinde yapılan derslerin düzeyimin altında olduğunu düşünüyorum.	20,0	41,3	28,1	6,7	4,0
Uzaktan eğitim sürecinde yapılan derslerin düzeyimin üzerinde olduğunu düşünüyorum.	18,3	38,6	30,0	7,8	5,3
Konuları tam olarak öğrenebildiğim sürece nerede ve nasıl eğitim aldığım önemli değildir.	23,2	22,4	16,3	17,7	20,3
TV'de dersi anlatan öğretmenlerin anlatım tarzlarını sıkıcı buldum.	15,2	11,2	18,1	21,5	34,0
Okulumun ayrıca sağladığı uzaktan eğitim faaliyetlerini EBA'daki derslere göre daha etkili buldum.	15,2	10,8	21,3	33,5	19,2
Uzaktan eğitim derslerinin öğretmenim ve arkadaşlarım ile sohbet ederek işlenmesini tercih ederim.	12,9	11,2	18,3	31,6	26,0
Uzaktan eğitim derslerinde ders haricindeki konuları da konuşabilmeliyiz.	14,4	9,3	16,5	32,1	27,6
Derslerin tekrarlarına ulaşabilmem daha iyi öğrenmeye katkı sağladı.	18,3	14,3	20,0	28,5	19,0
Uzaktan eğitim süreci üniversiteye hazırlığımı olumsuz yönde etkiledi.	19,4	9,3	16,3	16,0	39,0
Bence okulun asıl önemi sınıfta öğretmen ve arkadaşlarımla bir arada olmaktır.	15,8	11,2	12,0	23,8	37,3

Yüzdelerik değer dağılımlarının verildiği Tablo 9'da görüldüğü üzere öğrencilerin %71,8'i uzaktan eğitim döneminde yapılan derslerin örgün öğrenim döneminde yapılan derslerden daha az eğlenceli geçtiğini ifade etmektedir. Ayrıca, öğrencilerin yarısından fazlası (%72,1) uzaktan eğitimle almış oldukları derslerin yüz yüze eğitim ile aldıkları derslerden daha az etkili olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin yalnızca %17,3'ü televizyondan yayınlanan derslerdeki görselleri dikkat çekici bulduklarını belirtmiştir. Bunun yanında eğitimin giderek uzaktan eğitime dönüşeceğini düşünenlerin oranı ise %42,2'dir. Öğrencilerin yarısından fazlası uzaktan eğitimdeki ders sürelerinin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin %10,7'si uzaktan eğitimde yapılan derslerin eğitim içeriği bakımından kendi düzeylerinin altında olduğunu söylerken, %13,1'i ise yapılan derslerin kendi düzeylerinin üzerinde olduğunu söylemiştir.

Öğrencilerin yaklaşık %46'sı nerede ve nasıl bir eğitim aldığına önemli olduğunu düşünmektedir. Televizyonda ders işleyen öğretmenlerin anlatım tarzını sıkıcı bulanlar %55,5 civarındadır. Okulların kendi öğrencilerine sağlamış oldukları EBA haricindeki uzaktan eğitim faaliyetlerinin EBA sistemi üzerinden sağlanan derslere göre daha etkili olduğunu söyleyenlerin oranı %52,7'dir. Öğrencilerin yüzde 50'sinden fazlası uzaktan eğitimdeki konuların öğretmen ve arkadaşlarıyla beraber etkileşim hâlinde, sohbet ederek işlenmesi gerektiğini söylemektedir. Öğrencilerin çoğunluğu uzaktan eğitim sırasında ders harici konuların da konuşulması gerektiğini düşünmektedir. Ders tekrarlarına ulaşabilme imkânının öğrenme sürecine katkı sağladığını düşünenlerin oranı %47,5'tir. Derslerin uzaktan eğitim süreciyle yürütülmesinin üniversiteye hazırlık aşamasında olumsuz bir etkiye sahip olduğunu söyleyenlerin oranı %55 civarındadır. Öğrencilerin çoğunluğu "Bence okulun asıl önemi sınıfta öğretmen ve arkadaşlarıyla bir arada olmaktır" görüşüne sahiptir. Tablo 9'da sunulan bilgiler doğrultusunda, öğrencilerin pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim faaliyetlere ilişkin olumsuz düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. Yine aynı verilerden hareketle, öğrencilerin çoğunluğunun yüz yüze eğitimi tercih ettikleri ve kendileri için bu eğitim modelini daha uygun buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 10'da öğrencilerin uzaktan öğretim sürecinde kendileri hakkındaki düşüncelerine yer verilmiştir. Öğrencilerin söz konusu alt boyuta yönelik vermiş oldukları yanıtlar yüzdelik değer dağılımları ile birlikte sunulmaktadır.

Tablo 10					
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kendilerine ilişkin görüşleri</i>					
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlgili Maddeler	%	%	%	%	%
Uzaktan eğitim sistemini ve ders araçlarını kullanma konusunda kendimi yeterli buldum.	13,5	16,5	15,0	34,0	20,9
Uzaktan eğitim derslerinde anlatılanların notunu tutabildim.	21,1	26,0	18,6	21,3	12,9
Uzaktan eğitim derslerinde işlenen konu ile ilgili rahatça soru sorabildim.	21,5	24,3	18,8	22,8	12,5
Uzaktan eğitim derslerinde yapılan etkinlikler ders konularını öğrenmem için bana yeterli geldi.	28,7	31,9	21,3	10,5	7,6
Derslerden önce işlenecek konu ile ilgili ön hazırlık yaptım.	17,3	26,8	24,5	24,0	7,4

Tablo 10'a göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğu uzaktan öğretim sistemini ve bu sisteme ait ders araçlarını kullanma hususunda kendilerini yetkin (%54,9) bulmaktadır. Diğer

tarafından uzaktan eğitimdeki derslerde anlatılan konulara ilişkin notlar tutabildiğini söyleyen öğrencilerin sayısı (%34,2) not tutamadıklarını ifade eden öğrencilerin sayısından (%47,1) daha düşüktür. Öğrencilerin çoğunluğu (%45,8) derste işlenen konular hakkında rahat bir soru sormadığını belirtmektedir. Derse ön hazırlık yaparak geldiğini belirten öğrencilerin sayısı (%31,4), ön hazırlık yapmadan gelen öğrenci sayısından (%44,1) daha azdır.

Öğrencilerin uzaktan öğretim sırasında yapılan öğretim uygulamalarına ilişkin görüşleri frekans değerleri verilerek incelenmek istenmiştir. Katılımcıların alt ölçek maddelerine vermiş oldukları yanıtların yüzdelik değer dağılımları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11					
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitimdeki öğretim uygulamalarına ilişkin görüşleri</i>					
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlgili Maddeler	%	%	%	%	%
EBA sistemi üzerinden sağlanan uzaktan eğitimi yeterli buldum.	43,7	28,3	14,3	6,1	7,6
Okulumun EBA sistemi haricinde sağladığı uzaktan eğitim faaliyetlerini yeterli buldum.	15,8	17,3	27,2	28,1	11,6
Uzaktan eğitimdeki ders süreleri sayısal ders konularını öğrenebilmem için yeterliydi.	34,6	25,5	19,6	13,5	6,8
Uzaktan eğitimdeki ders süreleri sözel ders konularını öğrenebilmem için yeterliydi.	22,6	18,1	21,7	26,0	11,6
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler derslerde ilgi çekici etkinlikler yapmıştır.	22,6	28,9	26,0	14,6	7,8
Uzaktan eğitim sürecinde anlamadığım bir yeri sormak için öğretmene kolayca ulaşamıyor olmam öğrenmemi zayıflatmıştır.	20,5	16,9	16,2	22,4	24,0
TV ve bilgisayardan ders işlenirken dersler hızlı anlatılmıştır.	14,3	23,0	25,3	21,1	16,3
TV ve bilgisayardan ders işlenirken verilen örnekler anlatılan konuyu anlamamız için yeterliydi.	26,4	27,8	25,3	12,7	7,8
EBA sistemi üzerinden yapılan dersleri süre olarak yetersiz buldum.	19,2	31,5	25,9	12,7	10,6
EBA sistemi üzerinden yapılan dersleri üniversite sınavına hazırlık açısından yeterli buldum.	48,7	26,0	12,7	5,3	7,2

Tablo 11’de sunulan verilerde görüldüğü gibi, öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğu (%72) EBA eğitim sistemi aracılığıyla sağlanan uzaktan eğitim hizmetini yetersiz bulmaktadır. Okulların EBA sistemi haricinde sağlamış olduğu uzaktan eğitim uygulamalarını yeterli düzeyde bulanların sayısı (%39,7), yetersiz düzeyde bulanların sayısından (%33,1) fazladır. Öğrencilerin büyük bir kısmı uzaktan eğitimdeki ders sürelerinin sayısal derslerdeki konuları öğrenebilme açısından yetersiz olduğunu söylemektedir. Öte yandan, sözel dersler için ayrılan sürenin yeterli olup olmadığı konusunda kesin bir görüş birliğine varılamadığı görülmektedir. Öğretmenlerin ders içerisinde yapmış oldukları etkinlikleri ve diğer faaliyetleri ilgi çekici

bulanların sayısı (%22,4), ilgi çekici bulmayanların sayısından (%51,5) oldukça azdır. Öğrencilerin çoğunluğu “Uzaktan eğitim sürecinde anlamadığım bir yeri sormak için öğretmene kolayca ulaşamıyor olmam öğrenmemi zayıflatmıştır.” İbaresini onayladıklarını beyan etmektedir. Öğrencilerin uzaktan eğitim sırasındaki derslerin hızlı bir şekilde işlenmiş olduğu yargısı üzerinde bir uzlaşmaya varamadıkları görülmüştür. Öğrencilerin çok az bir kısmı (%20,5) TV veya bilgisayar üzerinden işlenen derslerdeki örneklerin anlatılan konuyu pekiştirdiğini ve yeterli bir seviyede olduğunu düşünmektedir. EBA üzerinden gerçekleştirilen derslerin sürelerini yeterli bulanların sayısı %50,7’dir. Öğrencilerin çok büyük bir bölümü (%74,7) EBA sistemini üniversiteye hazırlık açısından yetersiz görmektedir.

Araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde işlenen derslerde verilen ödevlere ilişkin görüşleri değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Tablo 12					
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitimde verilen ödevlere yönelik görüşleri</i>					
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlgili Maddeler	%	%	%	%	%
Verilen ödevleri derste sunmayı isterdim.	21,3	17,9	20,2	24,5	16,2
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin vermiş oldukları ödevleri fazla buldum.	16,3	22,2	26,8	18,3	16,3
TV’de izlediğim derslerin ödevlerini yaparken daha çok yardıma ihtiyaç duydum.	20,5	22,2	26,2	16,5	14,4
EBA sisteminde verilen ödevlere ulaşmakta sıkıntı yaşadım.	18,4	28,5	20,0	20,0	13,1
Evdeki ortam (kardeşler, aile vb.) ödev yapmamı zorlaştırdı.	32,1	29,7	15,4	12,5	10,3
Verilen ödevlerin benim için zor olduğunu düşünüyorum.	22,4	39,7	24,5	8,6	4,8
Verilen ödevlerin benim için kolay olduğunu düşünüyorum.	20,5	39,2	29,5	8,0	2,9
Yaptığım ödevlerin neresinin doğru ve neresinin yanlış olduğunun bana bildirilmemesi beni olumsuz etkiledi.	17,9	14,8	16,9	29,3	21,1

Katılımcıların alt ölçek maddelerine vermiş oldukları yanıtlara ilişkin frekans yüzdeleri Tablo 12’de sunulmuştur. Tablo 12’ye göre, uzaktan eğitim kapsamında verilen ödevleri yüzde etkileşimin sağlandığı sınıf ortamında sunmayı isteme konusunda öğrencilerin ortak bir paydada buluşamadıkları görülmektedir. Benzer bir durum ödevlerin fazla verilip verilmediği hususunda da yaşanmaktadır. Televizyondaki derslerde verilen ödevleri yaparken yardıma ihtiyaç duyanların sayısı (%42,7) yardıma ihtiyaç duymayanların sayısına (%30,9) oranla fazladır. Öğrencilerin %46,9’u EBA üzerinden verilen ödevlere ulaşma konusunda herhangi bir aksaklık yaşamadıklarını ifade etmektedir. Buna karşın, öğrencilerin %33,1’i ise bazı sıkıntılar ile karşılaştıklarını beyan etmektedir. Öğrencilerin yarısından fazlası içinde yaşadığı

ev ortamını ödev yapmaya müsait bir ortam olarak görmektedir. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin yarısından fazlası verilen ödevlerin zor olmadığını düşünürken, yine yarısından fazlası da ödevlerin kolay olmadığını düşünmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, uzaktan eğitim ile ders almış olan öğrencilerin yarısından fazlasının verilen ödevleri ortalama bir zorluk seviyesinde buldukları yorumu yapılabilir. Diğer yandan, dersi veren öğreticiden sağlıklı bir geri bildirim alamamanın öğrenciler üzerinde olumsuz bir etki yaratması görüşünde ortak bir kanıya varılmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin uzaktan öğretime yönelik tutumlarıyla ilgili görüşleri frekans analizi yapılarak incelenmiştir. Yüzdelerik değer dağılımlarını veren frekans analizi sonuçlarına ilişkin bilgiler Tablo 13'te verilmektedir.

Tablo 13					
<i>Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarına ilişkin bilgiler</i>					
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlgili Maddeler	%	%	%	%	%
Uzaktan eğitim sürecinde kendimi sınıf ortamından daha rahat hissettim.	19,8	24,5	14,6	20,0	21,1
Uzaktan eğitim derslerinin canlı olmasını tercih ederdim.	16,0	10,1	16,0	25,7	32,3
Bir sonraki dersi heyecanla bekledim.	28,7	25,3	26,2	13,5	6,3
Uzaktan eğitimdeki dersleri dikkatle dinledim.	18,4	17,5	23,6	28,5	12,0
Arkadaşlarım derslerden çok memnun olduğunu söyledi.	34,2	27,4	24,7	6,7	7,0
TV'de ders işleyen kendi ders öğrenim olmasını istedim.	16,5	13,7	18,3	24,9	26,6
Uzaktan eğitim sürecinde anlamadığım bir yeri sormak için öğretmene kolayca ulaşamamış olmam öğrenme isteğimi olumsuz etkiledi.	21,3	17,3	13,3	24,5	23,6
Dersleri kendi öğretmenlerimle işlemeyi tercih ederdim.	12,4	7,6	12,2	26,4	41,4

Tablo 13'te sunulan bilgilere göre öğrencilerin %44,3'ü kendilerini normal sınıf ortamında daha rahat hissettiklerini söylerken %41,1'i ise uzaktan eğitim ortamında çok daha rahat olduklarını ifade etmiştir. Bu veriler bize bu konuda ortak bir görüşün olmadığını söylemektedir. Öğrencilerin yarısından fazlası uzaktan eğitim sırasında yapılan derslerin asenkron (eş zamansız) yapılmasından ziyade senkron (eş zamanlı) bir şekilde yapılmasını tercih etmektedir. Öğrencilerin yalnızca %19,8'i dersleri heyecanlı bir şekilde beklediğini belirtmiştir. Dersleri dikkatli bir şekilde takip ettiğini söyleyenlerin oranı ise %40,5 civarındadır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%61,6) arkadaşlarının uzaktan eğitim sürecinden memnun olmadıklarını söylemiştir. Dersin öğreticisine kolaylıkla ulaşabilmenin

öğrenme isteğinde olumlu bir etkisinin olduğunu düşünme hususunda öğrenciler arasında ortak bir fikrin olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin %67,8'i çevrim içi ortamda yapılan dersleri kendi öğretmenleriyle işlemeyi tercih ettiklerini belirtmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada, Eskişehir ilinin kent merkezinde yer alan liselerde öğrenim gören ve COVID-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim ile ders alan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeyleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Yapılan incelemede kent merkezinde öğrenim gören ortaöğretim öğrencilerinin uzaktan eğitim algılarına yönelik pek çok bulguya ulaşılmış ve elde edilen bulgular rapor hâlinde sunulmuştur.

Araştırmada ilk olarak öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir seviyede farklılık gösterip göstermediği sorgulanmıştır. Buna göre, öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının cinsiyet grubuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı ve benzer sonuçların ölçeği oluşturan diğer alt boyutlar için de geçerli olduğu tespit edilmiştir. Bu durum bize öğrencilerin kadın veya erkek ayrımı olmaksızın ortak bir uzaktan eğitim algısına sahip olduklarını göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşan başka bilimsel araştırmaların da olduğu ve ortaya çıkan sonucu destekledikleri görülmektedir (Çiçekdağı vd., 2013; Demir ve Narlıkaya, 2020; Durgun vd., 2021; Kaynar vd., 2020; Kıralı ve Alcı, 2016; Meccawy vd., 2021; Tanyıldız ve Semerci, 2003; Türkoğuz vd., 2022; Ünal ve Özkan, 2022). Öte yandan, uzaktan eğitim algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini bildiren çalışmaların da olduğu görülmektedir (Başar, Arslan, Günsel ve Akpınar, 2019; Orçanlı ve Bekmezci, 2020; Toprakçı vd., 2021).

Öğrencilerin uzaktan eğitim algıları ile gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşmanın olup olmadığı sorgulandığında, gelir durumu değişkeninin öğrencilerin uzaktan eğitim algıları üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir. İlgili alanyazın incelendiğinde tespit edilen bu sonucu destekler nitelikte olan başka bilimsel araştırmaların da olduğu görülmektedir (Durgun vd., 2021; Meccawy vd., 2021; Yağan, 2021). Her ne kadar ilk etapta yüksek gelir grubunda yer alan öğrencilerin, düşük gelir grubunda bulunan öğrencilere göre nispeten daha sorunsuz bir uzaktan eğitim deneyimi yaşadıkları ve bundan dolayı da uzaktan eğitime ilişkin algı düzeylerinin daha yüksek olabileceği düşünülse de elde edilen sonuçlar bu düşüncenin doğru olmadığını göstermiştir. Benzer şekilde Meccawy vd. (2021) tarafından yürütülen araştırmada da öğrencilerin sosyoekonomik düzeylerinin uzaktan eğitim

algıları ile derse katılım, ders öncesi ve sonrası öğretim elemanı ile olan iletişim tercihi gibi faktörler üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir.

Okul türü değişkenine göre elde edilen sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının okul türü değişkenine göre anlamlı bir seviyede farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Doğrukök vd., 2021; Kaynar vd., 2020). Buna göre, devlet liselerine sınav puanı olmadan giren öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı düzeyleri devlet liselerine sınav puanı ile giren öğrencilere göre daha yüksek bir seviyededir. Öğrenciler arasında tespit edilen bu anlamlı farklılığın ise zayıf düzeyde bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Diğer yandan, sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi öğrencilerinin, sınav puanı ile alım yapan devlet lisesi öğrencilerine göre uzaktan eğitim sürecinde yapılan öğretim faaliyetlerine daha olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Ölçeğin alt boyutunda belirlenen bu anlamlı farklılaşmanın ise orta düzeyde bir etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Araştırmanın yanıt aradığı bir başka soru ise ortaöğretim öğrencilerinin uzaktan eğitim algılarının sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğidir. Elde edilen sonuçlara göre pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetlerine katılan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı seviyelerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir (Kaynar vd., 2020; Orçanlı ve Bekmezci, 2020; Ünal ve Özkan, 2022). Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre yalnızca uzaktan eğitimdeki ödevlere yönelik algıları ile uzaktan eğitime ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılıkların olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan post hoc testi sonucuna göre hazırlık sınıfı, onuncu sınıf ve on ikinci sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitim sırasında verilen ödevlere yönelik algıları ile uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının dokuzuncu ve on birinci sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Alt boyutlarda belirlenen bu anlamlı farklılığın etki büyüklüğünü hesaplamak içinse eta kare (η^2) değerlerine bakılmıştır. Bu bağlamda, sınıf düzeyi değişkeninin öğrencilerin ödevlere ilişkin algıları ile uzaktan eğitime ilişkin tutumları üzerinde küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer yandan, alanyazında uzaktan eğitim algılarının sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini raporlayan bilimsel araştırmaların da olduğu görülmektedir (Demir ve Narlıkaya, 2020; Doğrukök vd., 2021; Türkoğuz vd., 2022).

Öğrencilerin yüz yüze eğitim sırasında okulu sevme durumları ile uzaktan eğitime ilişkin algı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmüştür (Doğrukök vd., 2021). Ölçeğin alt boyutlarına ait veriler incelendiğinde ise öğrencilerin uzaktan eğitimde kendilerine, yapılan uygulamalara ve ders sırasında verilen ödevlere yönelik algıları ile okulu sevme durumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre,

normal zamanda okulu sevmeyen lise öğrencilerinin uzaktan eğitimdeki öğretim uygulamalarına ilişkin algı düzeyleri ile uzaktan eğitimde kendilerine ilişkin algı düzeylerinin diğer öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, örgün eğitim sırasında okulu seven öğrencilerin uzaktan eğitimde verilen ödevlere diğer öğrencilere göre daha olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bu veriler doğrultusunda, eğitimin örgün bir şekilde yapılmasını isteyen öğrencilerin söz konusu ödev olduğunda uzaktan eğitim sırasında verilen ödevleri diğer öğrencilere göre daha çok sevdikleri yorumu yapılabilir. Bu durum öğrenciler açısından farklılık oluşturan bir sonuçtur. Belirlenen bu anlamlı farklılıkların derecelerini tespit etmek için ise Cohen's d değerleri incelenmiş olup, aralarında anlamlı farklılıklar görülen alt boyutların da orta düzeyde bir etki büyüklüğüne sahip oldukları görülmüştür. Öte yandan, alanyazında örgün eğitim sırasında okulu sevme durumları ile uzaktan eğitim algıları arasında anlamlı bir farkın olduğunu tespit eden çalışmaların da olduğu görülmektedir (Kaynar vd., 2020).

Araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının uzaktan eğitime katılma durumlarına göre değişim gösterip göstermediği incelenmiş ve ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören bu öğrencilerin uzaktan eğitim algılarının uzaktan eğitime katılma durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Doğrukök vd., 2021; Kaynar vd., 2020). Benzer farklılıkların bazı alt boyutlarda da olduğu görülmüştür. Elde edilen anlamlı farklılıkların ne anlama geldiğini belirlemek amacıyla post hoc testi yapılmış ve yapılan test sonucunda uzaktan eğitimde verilen derslere televizyon ve interneti eş zamanlı şekilde kullanarak katılım sağlayan öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine hiç katılmayan veya yalnızca TV ve yalnızca internet ile katılan öğrencilere göre uzaktan eğitim algılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer yandan, yalnızca TV üzerinden derse katılan öğrencilerin, yalnızca internet üzerinden derslere katılan öğrencilere göre uzaktan eğitim algı puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç araştırmanın fark yaratan sonuçlarından birisidir. Belirlenen bu anlamlı farklılıkların ise küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmektedir. Alt boyutlarda tespit edilen anlamlı farklılıklar incelendiğinde ise uzaktan eğitime yalnızca internet bağlantısı kullanarak katılan öğrencilerin, derslere hem televizyon hem de internet bağlantısı kullanarak katılan öğrencilere göre kendilerine ilişkin algı düzeyi puanlarının daha az olduğu belirlenmiştir. Uzaktan eğitime TV ve internet bağlantısını aynı anda kullanarak katılan öğrencilerin derslere hiç katılmayan öğrencilere göre yapılan uygulamalara daha olumlu baktıkları ve uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının ise daha yüksek bir seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum uzaktan öğretim sürecinde eğitim kaynaklarına erişimin ve dolayısıyla

da etkileşimin birkaç yoldan artmasıyla öğrencilerin hedef kazanıma ulaşma yolunda kendilerini daha çok motive etmelerinden kaynaklanmış olabilir.

Diğer yandan, araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algı puanları ile EBA dijital eğitim platformuna girişte sorun yaşama durumları arasında homojen bir farklılaşmanın olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Buna göre, öğrencilerin EBA sistemine girişte sorun yaşama durumlarının uzaktan eğitim algıları üzerinde anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Benzer şekilde bu anlamlı farklılığın bazı alt boyutlar için de geçerli olduğu görülmüştür. Buna göre, belirlenen anlamlı farklılaşmanın öğrencilerin kendilerine, öğretim uygulamalarına ve ödevlere ilişkin algı düzeylerini ölçen alt boyutlarda meydana geldiği belirlenmiştir. Bu bağlamda, yapılan post hoc testi sonuçlarına göre, EBA sistemine girişte hiçbir sorun yaşamayan öğrencilerin, ara sıra veya her zaman sorun yaşayan öğrencilere göre hem uzaktan eğitim algısı bakımından hem de uzaktan eğitimde kendilerine, öğretim uygulamalarına ve ödevlere ilişkin algı puanları bakımından daha yüksek puanlara sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Belirlenen bu anlamlı farklılıkların 0.02-0.04 arası eta kare (η^2) değerine sahip oldukları dolayısıyla da küçük bir etki büyüklüğünün var olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, EBA'nın uzaktan öğretim gören öğrenciler için önemli bir işlevi olduğunu göstermektedir. Bu anlamda, sosyal niteliğe sahip elektronik ağ sistemlerinin giderek geliştirilmesi ve bu sistemlerde meydana gelebilecek aksaklıkların asgari seviyeye indirilmesi gelecekte uzaktan eğitimin hem yaygınlaşmasını hem de öğrenciler tarafından daha çok benimsenmesini sağlayacaktır. Alanyazına bakıldığında, tespiti yapılan bu sonucu destekler nitelikte olan bilimsel araştırmaların da olduğu görülmektedir (Akbel ve Beşaltı, 2021; Doğrukök vd., 2021; Kaynar vd., 2020).

Diğer taraftan araştırmada öğrencilerin öğretim faaliyetlerine uzaktan kalıtım sağlamak amacıyla kullanmayı tercih ettikleri iletişim araçları sorgulanmıştır. Buna göre, uzaktan eğitim faaliyetlerine erişimde öğrencilerin en fazla dizüstü bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri ve bu teknolojik aygıtı en çok kullanan öğrencilerin ise sınav puanı ile girilen devlet lisesi öğrencileri olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin dizüstü bilgisayardan sonra en fazla kullanmayı tercih ettikleri iletişim aracının akıllı telefon olduğu ve onu sırasıyla masaüstü bilgisayar ile televizyonun izlediği tespit edilmiştir. Öğrencilerin tablet bilgisayarları ise diğer iletişim araçlarına göre daha az kullandıkları görülmüştür. Öte yandan, sınav puanı olmadan girilen devlet lisesi öğrencilerinin tablet, masaüstü bilgisayar ve akıllı telefonları sınav puanı ile girilen devlet lisesi öğrencilerine göre daha çok kullandıkları tespit edilmiştir.

Araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitimin sürdürülüşüne yönelik görüşleri incelenmiştir. Buna göre, uzaktan eğitim örgün eğitime göre daha az eğlenceli bir ortam olarak görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu örgün öğretim sırasında almış oldukları dersleri uzaktan öğretimdeki derslerden daha etkili bulmaktadır. Diğer yandan, EBA TV üzerinden yapılan derslerdeki görsel unsurlar ise çok fazla etkileyici bulunmamıştır. Öğrencilerin yaklaşık yüzde 43'ü gelecekte örgün eğitimin uzaktan eğitime dönüşeceğini düşünmektedir. Öğrencilerin yarısından fazlası uzaktan eğitimdeki ders sürelerini öğrenme için yetersiz bir süre olarak görmektedir. Öğrencilerin çoğu uzaktan eğitimde yapılan derslerin ne alt düzeyde ne de üst düzeyde bir zorluk derecesine sahip olduğunu düşünmektedir. Buradan hareketle, öğrencilerin uzaktan eğitim sırasında verilen sayısal, sözel ve beceriye yönelik derslerin zorluk seviyelerini orta düzeyde buldukları yorumu yapılabilir. Öğrencilerin nerede veya ne şekilde ders alınırsa alınsın konuları öğrenmenin önemli olduğu görüşünde kesin bir yargıya varamadıkları görülmüştür. Öğrencilerin büyük bir kısmı EBA TV'de ders işlemiş olan öğretmenleri sıkıcı bulmaktadır. Okulların pandemi sürecinde kendi teknolojik imkânlarını kullanarak yapmış oldukları uzaktan eğitim dersleri EBA sistemi üzerinden yürütülen derslere göre daha çok beğenilmiştir. Öğrencilerin çok büyük bir bölümü uzaktan eğitim derslerinin öğrenen-öğretici, öğrenen-öğrenen etkileşimiyle yürütülmesi gerektiğini söylemektedir. Öğrencilerin yarısından fazlası uzaktan eğitimde ders haricindeki konuların da konuşulması gerektiğini düşünmektedir. Öğrencilere göre uzaktan eğitimde ders kayıtlarına tekrardan ulaşılabilir olması öğrenmenin pekişmesi bakımından faydalıdır. Öğrencilerin mutlak çoğunluğu uzaktan eğitimin üniversiteye hazırlık aşamasında kendilerini olumsuz yönde etkilediğini söylemektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu okul kavramının asıl önemli yanının öğretmen ve akranlarla birlikte olmak olduğunu beyan etmektedir. Elde edilen bulgular bize öğrencilerin yüz yüze yapılan örgün eğitimi kendileri için daha iyi bulduklarını ve pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetlerinin motivasyon seviyelerini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde benzer sonuçların elde edildiği başka bilimsel araştırmaların da olduğu görülmektedir (Doğrukök vd., 2021; İçme vd., 2022; Kaynar vd., 2020; Niemi ve Kousa, 2020; Seçkin, Elçi ve Doğan, 2020). Öte yandan, alanyazında pandemi döneminde yapılan uzaktan eğitim faaliyetlerinin öğrenci motivasyonunu arttırdığı yönünde bulgular sunan araştırmalara da rastlamak mümkündür. Aldossari ve Altalhab (2022) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, öğrencilerin pandemi sürecinde özellikle uzaktan eğitimin kendilerine sağladığı esnek ortam ve dijital materyaller sayesinde daha özgüvenli oldukları bununla birlikte motivasyon seviyelerinin de artış gösterdiği raporlanmıştır.

Öğrencilerin uzaktan öğretim sürecinde kendilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun uzaktan öğretimin yapıldığı dijital eğitim sistemlerini kullanabilme konusunda kendilerini yetkin buldukları görülmüştür. Öğrencilerin yaklaşık yüzde 48'inin pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim derslerinde not tutamadığı, yaklaşık yüzde 46'sının bu derslerde rahatlıkla soru soramadığı ve yaklaşık yüzde 45'inin ise derslere ön hazırlık yapma konusunda sıkıntılar yaşadıkları görülmektedir. Bu sonuçlar bize öğrencilerin uzaktan öğretim sistemlerini ve buna benzer interaktif teknolojileri kullanabilme yetkinliğine sahip olduklarını ancak, söz konusu kabiliyetlerini davranışa dönüştüremediklerini diğer bir ifadeyle öz yeterlik algılarının düşük olduğunu göstermektedir. Zimmerman (1995) ile Gallagher (2012) yapmış oldukları bilimsel araştırmalarında, öz yeterlik kavramını bireyin öğrenme ve davranış geliştirme hususunda kendisine olan inancı şeklinde tanımlamışlardır. Bu bağlamda, öğrencileri çevrim içi öğrenme ile bütünleştirecek, aynı zamanda gelecek için planladıkları kariyer hedeflerine ulaşma noktasında onlara rehberlik edebilecek yeni dijital eğitim koçluğu sistemleri geliştirilmeli ve bu yönde somut adımlar atılmalıdır.

Öğrencilerin uzaktan öğretim sürecinde yapılan faaliyetlere ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise yarısından fazlasının kendi okullarındaki öğretmenleri ile yapmış oldukları dersleri EBA sistemi üzerinden yapılan derslere göre daha yeterli buldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu uzaktan eğitimdeki ders sürelerinin matematik, fizik, kimya gibi sayısal derslerde anlatılan konuları öğrenmede yeterli olmadığını düşünmektedir. Diğer yandan, ders sürelerinin sözel dersleri öğrenmede yeterli veya yetersiz olmasına ilişkin kesin bir görüşün olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük bir bölümü uzaktan eğitim sırasında dersi anlatan öğretmen ile kolay bir şekilde iletişim kurabilmenin öğrenmeyi olumlu yönde etkileyen bir şey olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin yarısından fazlası öğretmenlerinin derslerde eğlenceli ve dikkat çekici etkinlikler yapmadıklarını ifade etmektedir. Öğrencilerin televizyon ve çevrim içi ortamda işlenen derslerin hızlı veya yavaş anlatıldığı düşüncesine yönelik net bir görüşlerinin olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yaklaşık yüzde 55'i derste işlenen konunun daha iyi anlaşılması için sunulan örneklerin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin önemli bir bölümü EBA'daki dersleri süre bakımından yeterli bulmaktadır. Öğrencilerin neredeyse dörtte üçü EBA üzerinden yapılan dersleri üniversite sınavına hazırlık için yeterli bulmamaktadır. Elde edilen veriler doğrultusunda, genel bir yorum yapılacak olunursa öğrencilerin çok büyük bir bölümünün COVID-19 pandemisi esnasında yapılan uzaktan öğretim faaliyetlerini yetersiz ve eksik buldukları ayrıca, bu tarz süreçler için geliştirilmiş olan eğitim teknolojilerinin de beklentilerini tam olarak karşılamadığı

söylenbilir. İlgili alanyazın incelendiğinde İçme vd. (2022) tarafından gerçekleştirilen araştırmada elde edilen bulguların da tespit edilen bu sonuç ile benzerlik gösterdiği görülmüştür.

Araştırmada yapılan bir diğer değerlendirmede ise öğrencilerin uzaktan eğitim derslerinde verilen ev ödevlerine ilişkin fikirleri sorgulanmıştır. Buna göre, öğrencilerin verilen ödevleri yüz yüze bir derste sunmak istemesi konusunda ortak bir görüşe sahip olmadıkları görülmüştür. Benzer şekilde uzaktan eğitim derslerinde öğretmenler tarafından verilmiş olan ödevleri sayıca fazla bulma konusunda da kesin bir yargıya varılamadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu televizyondan verilen ders ödevlerini yaparken daha az yardıma ihtiyaç duyduklarını söylemektedir. Öğrencilerin yüzde 50'den fazlası EBA sisteminden verilen ödevlere ulaşmakta sıkıntı çekmediklerini bildirmektedir. Öğrencilerin neredeyse dörtte üçü buldukları ev ortamının ödev yapmaya müsait bir yer olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin yarısından fazlası uzaktan eğitimde verilen ev ödevlerinin ne zor ne de kolay olduğunu düşünmektedir. Bu durum bize uzaktan eğitimde verilen ödevlerin makul bir zorluk seviyesine sahip olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin yüzde 50'den fazlası yapmış oldukları ödevlerin eksik veya doğru taraflarını öğretmenlerinin söylemesi gerektiğini aksi hâlde bu durumun kendilerini olumsuz şekilde etkileyeceğini belirtmiştir. Benzer şekilde Doğrukök vd. (2021) tarafından yapılan araştırmada da öğrencilerin yüzde 49'u ödevler konusunda geri bildirim alamamanın kendilerini olumsuz şekilde etkilediğini ifade etmişlerdir.

Araştırmada son olarak öğrencilerin pandemi dönemindeki uzaktan öğretim faaliyetlerine yönelik tutumları incelenmiştir. Bu bağlamda, öğrencilerin yaklaşık yüzde 42'si uzaktan eğitim sırasında kendilerini örgün öğretimdeki derslerinden çok daha rahat hissettiklerini ifade etmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlası yapılan uzaktan eğitim derslerinin canlı ders olarak yapılmasını istemektedir. Öğrencilerin yine yarısından fazlası dersleri heyecanla beklemediklerini ifade etmektedir. Öğrencilerin yarıya yakını yapılan canlı dersleri dikkatle takip ettiklerini söylemiştir. Öğrencilerin yalnızca yüzde 13,7'si arkadaşlarının uzaktan eğitim derslerinden memnun kaldıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin %60'ına yakını TV'de ders anlatan kişilerin kendi öğretmenleri olmasını isterken %70'ine yakını ise yapılan dersleri yine kendi öğretmenleriyle işlemek istediğini söylemiştir. Daniels ve Feather (2002) tarafından yapılan bir araştırmada, çevrim içi ders deneyimi olmayan öğrencilerin öğrenmeye ilişkin algılarının daha düşük bir seviyede olduğu ve çevrim içi öğrenme ortamlarında kendilerini daha güvensiz hissettikleri raporlanmıştır. Bu doğrultuda, öğrencilerin çevrim içi derslerin yüz yüze eğitim aldıkları öğretmenler tarafından verilmesini istemesinin sebebi

çevrim içi ders deneyimlerinin az olması ve kendilerini bu öğrenme ortamında güvensiz hissetmeleri olabilir. Bu nedenle, canlı ders uygulamalarının sayısını arttırarak doğru öğretim teknikleri ile öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerini arttıracak çalışmalar yapılabilir. Bu sayede çevrim içi öğrenme ortamlarında yaşanabilecek herhangi bir sorun karşısında problem çözme kabiliyetine sahip, aynı zamanda kendisine ait öğrenme stratejileri geliştirebilen öğrenciler yetiştirilebilir. Öğrencilerin çevrim içi derslerde öğreticiyle rahat bir şekilde etkileşim kurabilmenin öğrenme isteği açısından olumlu bir etkiye sahip olduğu düşüncesinde fikir birliğine varamadıkları görülmüştür. Bu duruma binaen ilgili alanyazın incelendiğinde öğretici-öğrenen arasındaki etkileşimin uzaktan eğitime yönelik memnuniyet düzeyi ve öğrenme isteğini önemli ölçüde etkilediğini belirten çalışmaların da olduğu görülmektedir (Fedynich vd., 2015).

Son tahlilde, elde edilen sonuçlar bize öğrencilerin genel anlamda uzaktan eğitim sürecinden memnun kalmadıklarını, bu süreçte yapılan uygulamaları yetersiz bulduklarını ve öğretici ile öğrenenin sağlıklı bir şekilde etkileşim kurarak planlı bir uzaktan eğitim süreci yürütebilmesini sağlayacak inovatif adımların atılması gerektiğini göstermektedir. Bu anlamda, EBA altyapısını güçlendirerek okullarda öğrenciler için çeşitli bilgilendirme seminerleri düzenlenebilir. Ayrıca, öğrenen destek hizmetlerine yönelik geliştirici çalışmalarla daha iyi bir uzaktan eğitim hizmeti sağlanabilir. Benzer şekilde Can (2020) da yapmış olduğu bilimsel araştırmasında Türkiye'deki uzaktan eğitim sisteminin teknik ve hukuksal altyapı, güvenlik, erişim, öğretim tasarımı, kalite standardı ve uygulama bakımından güçlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Sınırlılıklar ve Öneriler

Eskişehir ilinin Odunpazarı ve Tepebaşı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören ve COVID-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim ile ders alan öğrencilerin uzaktan eğitim algı düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelendiği bu araştırma;

1. Devlet liselerinde öğrenim gören öğrenciler ile,
2. Pandemi döneminde uzaktan eğitimle ders işlemiş öğrenciler ile,
3. Lise öğrencileri uzaktan eğitim algıları ölçeği ile,
4. Örneklem grubunu oluşturan katılımcıların; cinsiyetleri, gelir düzeyleri, öğrenim gördükleri okul türleri, sınıf düzeyleri, okulu sevme durumları, uzaktan eğitime

katılma durumları, EBA sistemine girişte sorun yaşama durumları, uzaktan eğitime erişimde kullanmayı tercih ettikleri iletişim araçları değişkenleri ile sınırlıdır.

Yukarıda ifade edilen sınırlılıklar içinde yürütülen bu araştırma sonucunda gelecekte benzer araştırmalar yapmak isteyen araştırmacılar için bazı önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler şu şekildedir:

1. Araştırmada elde edilen bulgular dikkate alındığında öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimini arttıracak yeni dijital materyaller geliştirilebilir ve bu dijital materyaller sınıf içi etkinliklerde uygulanarak öğrencilerin pandemi dönemindeki uzaktan eğitime yönelik oluşan olumsuz algılarını olumlu yönde değiştirmek için kullanılabilir.
2. Gelecekteki araştırmacılar öğrencileri uzaktan eğitimle bütünleştirecek ve onlara kariyer hedeflerini planlama konusunda yardımcı olacak dijital eğitim koçluğu sistemleri üzerine araştırmalar yapabilirler.

Kaynakça

- Akbel, Ö. ve Beşaltı, M. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde mesleki ve teknik anadolu lisesi öğrencilerinin uzaktan eğitim memnuniyet algıları üzerine bir araştırma. *Studies in Educational Research and Development*, 5(2), 126-147. <http://serd.artvin.edu.tr/tr/pub/issue/67360/1009238> Erişim tarihi: 14.08.2022.
- Aldossari, S., & Altalhab, S. (2022). Distance learning during covid-19: EFL students' engagement and motivation from teachers' perspectives. *English Language Teaching*, 15(7), 85-109. Doi: <https://doi.org/10.5539/elt.v15n7p85>
- Aslantaş, T. (2014). *Uzaktan eğitim, uzaktan eğitim teknolojileri ve Türkiye'de bir uygulama*. <https://www.tankutaslantas.com/wp-content/uploads/2014/04/Uzaktan-E%C4%9Fitim-Uzaktan-E%C4%9Fitim-Teknolojileri-ve-T%C3%BCrkiyede-bir-Uygulama.pdf> Erişim tarihi: 13.08.2022.
- Aydıncı, M. ve Zorluoğlu, S. L. (2022). Lise öğrencilerinin covid-19 yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim algıları. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 1253-1267. Doi: 10.30783/nevsosbilen.1064883
- Başar, M., Arslan, S., Günsel, E. ve Akpınar, M. (2019). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 3(2), 14-22. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jmse/issue/45032/555407> Erişim tarihi: 15.08.2022.
- Bates, T. (2001). *National strategies for e-learning in post-secondary education and training*. Paris: UNESCO, IIEP.
- Bozkurt, A. (2020a). Koronavirüs (covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 6(3), 112-142. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/56247/773769> Erişim tarihi: 18.09.2022.
- Bozkurt, A. (2020b). Koronavirüs (covid-19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: Bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1-23. Doi: <https://doi.org/10.29065/usakead.777652>
- Burns, B. A. (2013). Students' perceptions of online courses in a graduate adolescence education program. *Journal of Online Learning and Teaching*, 9(1), 13-25.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/55662/761354> Erişim tarihi: 15.08.2022.
- Cerit, Y. (2002). 21. yüzyılda okula ilişkin öğretmen adaylarının algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 45-52. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/issue/1488/17979> Erişim tarihi: 16.08.2022.
- Cohen, J. (1988a). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Cohen, J. (1988b). *Statistical power analysis for the social sciences*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Çiçekdağı, M., Tekin, E. ve Tekin, M. (2013). Uzaktan eğitim algısı ve imajı: Selçuk üniversitesi öğrencileri üzerinde bir uygulama. *Ulusal Uzaktan Eğitim ve Teknolojileri Sempozyumu*, 01-03 Kasım 2013, 81-91, Konya.
- Çivril, H., Aruğaslan, E. ve Özkara, B. Ö. (2018). Uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algıları: Bir metafor analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 39-59. Doi: <https://doi.org/10.17943/etku.310168>
- Daniels, C., & Feather, S. R. (2002). *Student perceptions of online learning: A comparison of two different populations*. The Proceedings of the Information Systems Education Conference-ISECON.
- Demir, Ö. ve Narlıkaya, Z. (2020). Covid-19 salgını sürecinde muhasebe ve finans derslerini alan öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin tutumlarının araştırılması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(60), 2894-2904. Doi: 10.26450/jshsr.2104
- Dobbs, R. R., Waid, C. A., & del Carmen, A. (2009). Students'perceptions of online courses: The effect of online course experience. *Quarterly Review of Distance Education*, 10(1), 9-26. <https://eric.ed.gov/?id=EJ864039> Erişim tarihi: 13.08.2022.
- Doğrukök, B., Kurnaz, A., Barışık, C. Ş. ve Kaynar, H. (2021). Lise öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin algılarının farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 146-169. Doi: <https://doi.org/10.30692/sisad.860987>
- Durgun, H., Tayfur, C., Avcı, A. B. ve Kalyoncuoğlu, B. (2021). Covid-19 sürecinde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ve kaygı düzeyleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14(2), 141-147. Doi: <https://doi.org/10.46483/deuhfed.824109>
- Erkuş, A. (2005). *Bilimsel araştırma sarmalı*. Ankara: Seçkin Yayınları.

- Fedynich, L., Bradley, K. S., & Bradley, J. (2015). Graduate students' perceptions of online learning. *Research in Higher Education Journal*, 27, 1-13. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1056187> Erişim tarihi: 13.08.2022.
- Field, A. (2005). *Discovering statistics using spss: And sex and drugs and rock 'n' roll* (2th Edition). London: Sage Publications.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2006). *How to design and evaluate research in education* (6th Ed.). New York: Mac Graw Hill, Inc.
- Gallagher, S. (2012). Multiple aspects in the sense of agency. *New Ideas in Psychology*, 30(1), 15–31. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2010.03.003>
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. R. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *The Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Horn, D. (1994). Distance education: Is interactivity compromised?. *Performance+ Instruction*, 33(9), 12-15.
- Horzum, M. B. (2013). Uzaktan eğitimde transaksiyonel uzaklığın öğrencilerin özyeterlilik algılarına etkisi. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 12(24), 159-174. http://www.ebuline.com/pdfs/24Sayi/EBU24_5.pdf Erişim tarihi: 11.09.2022.
- İbicioğlu, H. ve Antalyalı, U. Ö. L. (2005). Uzaktan eğitimin başarısında imkân algı motivasyon ve etkileşim faktörlerinin etkileri: Karşılaştırmalı bir uygulama. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 325-338. <https://dergipark.org.tr/pub/cusosbil/issue/4372/59838> Erişim tarihi: 15.08.2022.
- İçme, T., Yıldırım, T. ve Büyük, U. (2022). Z kuşağı öğrencilerinin uzaktan eğitim algıları. *Erciyes Akademi*, 36(1), 82-102. Doi: 10.48070/erciyesakademi.1028194
- İşman, A. (2008). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaynar, H., Kurnaz, A., Doğrukök, B. ve Barışık, C. Ş. (2020). Ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(7), 3269-3292. Doi: 10.7827/TurkishStudies.44486
- Kıralı, F. N. ve Alcı, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim algısına ilişkin görüşleri. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 8(30), 55-83. <https://dergipark.org.tr/pub/iaud/issue/30078/324645> Erişim tarihi: 11.08.2022.

- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling* (3rd ed.). New York: The Guilford Press.
- Kuong, H. C. (2009). *An exploratory case study of students' perceptions of online graduate education*. University of Northern Iowa.
- Meccawy, M., Meccawy, Z., & Alsobhi, A. (2021). Teaching and learning in survival mode: Students and faculty perceptions of distance education during the COVID-19 lockdown. *Sustainability*, 13(14), 1-23. Doi: <https://doi.org/10.3390/su13148053>
- Niemi, H. M., & Kousa, P. (2020). A case study of students' and teachers' perceptions in a Finnish high school during the COVID pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 352-369. Doi: doi.org/10.46328/ijtes.v4i4.167
- Ojo, D. O., & Olakulehin, F. K. (2006). Attitudes and perceptions of students to open and distance learning in Nigeria. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 7(1), 1-10. Doi: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v7i1.313>
- Orçanlı, K., ve Bekmezci, M. (2020). Üniversite öğrencilerinin COVID-19 pandemisinde uzaktan eğitim algısının belirlenmesi ve bazı demografik değişkenlerle ilişkisi. *Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(2), 88-108. Doi: [10.29131/uiibd.836277](https://doi.org/10.29131/uiibd.836277)
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(5), 376-394. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/inesj/issue/40015/475774> Erişim tarihi: 15.08.2022.
- Panda, S., & Mishra, S. (2007). E-learning in a mega open university: Faculty attitude, barriers and motivators. *Educational Media International*, 44(4), 323-338. Doi: <https://doi.org/10.1080/09523980701680854>
- Piskurich, G. M. (2006). E-learning: Fast, cheap and good. *Performance Improvement*, 45(1), 18-24. Doi: <https://doi.org/10.1002/pfi.2006.4930450105>
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8(2), 23-74. <http://www.mpr-online.de> Erişim tarihi: 12.08.2022.
- Seçkin, Z., Elçi, A. ve Doğan, O. (2020). Üniversite öğrencilerinin COVID-19 pandemi dönemi öğrenme sürecine ilişkin algılarına yönelik nitel bir araştırma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 22(39), 187-205. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kmusekad/issue/58846/799301> Erişim tarihi: 16.09.2022.

- Sirem, Ö. ve Baş, Ö. (2020). Okuma güçlüğü olan ilkökul öğrencilerinin covid-19 sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 993-1009. Doi: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43346>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th Ed.). Boston: Ma: Pearson.
- Tanyıldız, M. ve Semerci, Ç. (2003). Çevrimiçi eğitim uygulamalarına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 197-216. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26124/275194> Erişim tarihi: 14.08.2022.
- Thompson, L., & Ku, H. Y. (2005). Chinese graduate students' experiences and attitudes toward online learning. *Educational media international*, 42(1), 33-47. Doi: <https://doi.org/10.1080/09523980500116878>
- Toprakçı, M. S., Hepsöğütü, Z. B. ve Toprakçı, E. (2021). The perceptions of students related to the sources of problems in distance education during the covid-19 epidemic (example of İzmir Atatürk High School), *E-International Journal of Pedandragogy*, 1(2), 41-61. Doi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa,4>
- Türkoğuz, S., Sarı, K., Bozdağ, H. C. ve Ok, G. (2022). Covid-19 pandemisi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre incelenmesi. *The Journal of Educational Reflections*, 6(1), 1-9. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eduref/issue/69172/1009327> Erişim tarihi: 22.08.2022.
- Ünal, H. Z. ve Özkan, P. (2022). Covid-19 salgın sürecinde uygulanan uzaktan eğitime ilişkin ortaokul öğrencilerinin algılarının değerlendirilmesi. *Erciyes Akademi*, 36(2), 519-538. Doi: [10.48070/erciyesakademi.1064375](https://doi.org/10.48070/erciyesakademi.1064375)
- Vialatte, F., & Cichocki, A. (2008). Split test Bonferonni correction for QEEG statistical maps. *Biological Cybernetics*, 98(4), 295-303. Doi: [10.1007/s00422-008-0210-8](https://doi.org/10.1007/s00422-008-0210-8)
- WHO. (2020a). *Coronavirus disease (COVID-19) Pandemic*. World Health Organization. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> Erişim tarihi: 18.09.2022.
- WHO. (2020b). *WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard*. World Health Organization. <https://covid19.who.int/> Erişim tarihi: 18.09.2022.
- Yağan, S. A. (2021). Üniversite öğrencilerinin covid-19 salgını sürecinde yürütülen uzaktan eğitime yönelik tutum ve görüşleri. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 4(1), 147-174. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/apjec/issue/62988/942141> Erişim tarihi: 15.08.2022.

Yiğit, T., Bingöl, O., Armağan, H., Çolak, R., Aruğaslan, E., Yakut, G. ve Çivril, H. (2010). Öğrenci ve öğretim elemanının uzaktan eğitime bakış açısı. *Akademik Bilişim*, 10, 21-27. <https://www.academia.edu/3> Erişim tarihi: 14.08.2022.

Zimmerman, B. J. (1995). Self efficacy and educational development. In Bandura (Ed) *Self efficacy in a Changing Societies*, 1(1), (pp 202-231). Cambridge University Pres. Doi: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511527692.009>

İnternet Kaynakları

Web1 URL: <https://usdla.org/> Erişim tarihi: 12.08.2022.

Yazarlar Hakkında

Gökhan ALPTEKİN

Gökhan ALPTEKİN, Eskişehir’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. İlk lisans eğitimine 2012 yılında Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema bölümünde başlarken, ikinci lisans eğitimine ise 2014 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünde başladı. Sırasıyla 2016 yılında Ege Üniversitesi’nden, 2018 yılında ise Anadolu Üniversitesi’nden mezun olarak lisans dereceleri aldı. 2018 yılında Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı’nda tezli yüksek lisans eğitimine başladı. 2020 yılında buradan mezun olarak bilim uzmanı oldu. 2021 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı’nda doktora eğitimine başladı. Halen doktora eğitimine devam etmektedir. Akademik ilgi alanları: Uzaktan Eğitim, Açık ve Uzaktan Öğrenme, İletişim Sosyolojisi, Siyasal İletişim, Kuşak Araştırmaları.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yunusemre Kampüsü, 26470, Eskişehir.

GSM: +905398500348

Eposta: gkhn.alptekin@gmail.com / gokhanalptekin@anadolu.edu.tr

URL: <https://www.researchgate.net/profile/Goekhan-Alptekin>

URL: <https://scholar.google.com/citations?user=s9FbI-QAAAAJ&hl=en>

Deniz TÜRKMEN

Öğr. Gör. Deniz TÜRKMEN, lisans eğitimini 2007 yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği alanında, yüksek lisans eğitimini ise 2010 yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İngilizce Öğretmenliği alanında tamamlamıştır. 2007-2021 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Anadolu Öğretmen Lisesi ve proje okullarında İngilizce öğretmenliği yapmış; TÜBİTAK ve Erasmus proje koordinatörlükleri yapmış ve çeşitli konularda projeler yürütmüştür. 2021 yılından bu yana Eskişehir Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu’nda Öğretim Görevlisi olarak çalışmakta olup, Havacılık İngilizcesi, İş İngilizcesi ve Genel İngilizce dersleri yürütmektedir. Ayrıca, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı’nda doktora eğitimine devam etmektedir. Akademik ilgi alanları: Açık ve Uzaktan Öğrenme, Dijital Okuryazarlık, 21. yy. Becerileri ile Dil Öğretimi, E-öğrenme.

Posta adresi: Eskişehir Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İki Eylül Kampüsü, 26555, Eskişehir.

GSM: +905067634098

Eposta: denizalptekin@gmail.com / denizturkmen@eskisehir.edu.tr

URL: <https://www.researchgate.net/profile/Deniz-Tuerkmen-2>

URL: <https://scholar.google.com/citations?user=d2JYXHYYAAAAJ&hl=tr&oi=sra>